

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Повного товариства «Ломбард «СМАРТ»
ТОВ «Шведінвест» і компанія»

О.О. Горбач

«01» травня 2024 р.

ПРАВИЛА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Правила фінансового моніторингу (далі – Правила) розроблені з урахуванням структури ломбарду, що має у своєму складі відокремлені підрозділи.

Відокремлені підрозділи ломбарду самостійно не проводять реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та не подають інформацію про них до Державної служби фінансового моніторингу України (далі – Держфінмоніторинг України). Реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та подання інформації про них Держфінмоніторингу України здійснюється безпосередньо ломбардом.

Відокремлені підрозділи ломбарду не підлягають постановці на облік у Держфінмоніторингу України та на відокремлені підрозділи ломбарду окремо не призначаються працівники, відповідальні за проведення фінансового моніторингу.

Правила є обов'язковими до виконання усіма працівниками як ломбарду, так і відокремлених підрозділів.

У цих Правилах терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон).

Строк дії Правил два роки з дати їх затвердження.

1. Загальні положення

Правила розроблені на виконання вимог статті 8 Закону та з урахуванням вимог інших нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України (далі – НБУ).

Правила є окремим, єдиним внутрішнім документом ломбарду, який визначає порядок та умови проведення заходів, спрямованих на недопущення використання ломбарду і його відокремлених підрозділів для легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Правила визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу.

Правила відображають внутрішню систему фінансового моніторингу ломбарду, визначають порядок та умови проведення заходів, спрямованих на запобігання та протидію використанню ломбарду та/або його відокремлених підрозділів для легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу чи можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму, передбачають відповідно до законодавства інформування про такі операції Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів, визначають порядок зберігання пов'язаних з ними документів.

Правила є внутрішнім документом ломбарду з обмеженим доступом. Порядок доступу до Правил розробляється працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу у ломбарді (далі – відповідальний працівник ломбарду), та затверджується керівником ломбарду або особою, яка виконує його обов'язки.

Правила містять:

- опис внутрішньої системи фінансового моніторингу ломбарду;
- перелік прав та обов'язків відповідального працівника ломбарду, а також інших працівників ломбарду, що задіяні у проведенні фінансового моніторингу;
- порядок вчинення дій для ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта;
- порядок відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин, проведення фінансової операції та обслуговування клієнта у випадках, встановлених Законом;
- порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- порядок дій працівників ломбарду з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства, Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів;
- порядок повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу, та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені ломбардом фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу на запит Держфінмоніторингу України;
- порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, та надання зазначеної інформації Держфінмоніторингу України;
- порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції, подальшого зупинення проведення фінансової операції, поновлення проведення фінансової операції, у тому числі видаткових фінансових операцій;
- перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій;
- опис заходів ломбарду з управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- перелік заходів, спрямованих на зменшення ризиків при встановленні ділових відносин та проведенні фінансових операцій, що здійснюються без безпосереднього контакту ломбарду з клієнтом, чи пов'язаних із запровадженням чи використанням нових та існуючих інформаційних продуктів, ділової практики або технологій, чи інших фінансових операцій з високим ступенем ризику;
- порядок збору та зберігання офіційних документів, інших документів (у тому числі створених ломбардом електронних документів), їх копій щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким ломбардом було відмовлено у проведенні

фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), та всіх необхідних даних про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити хід операції);

- вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України);

- застосування запобіжних заходів щодо країн (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- порядок надання на запит Держфінмоніторингу України додаткової інформації щодо фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, та інформації, необхідної для виконання Держфінмоніторингом України запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави;

- порядок вчинення дій під час неможливості забезпечення дотримання строків надання інформації на запит Держфінмоніторингу України;

- порядок надання на запит НБУ достовірної інформації, документів, копій документів або витягів з документів, необхідних для перевірки фактів порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- опис заходів, направлених на запобігання розголошенню інформації, що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу;

- порядок направлення запитів до державних органів, державних реєстраторів, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту з метою виконання завдань, покладених на ломбард Законом;

- порядок ознайомлення працівників з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу;

- порядок інформування керівника ломбарду або виконуючого обов'язки керівника ломбарду про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- порядок здійснення внутрішніх перевірок або незалежного аудиту діяльності ломбарду на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Ломбард стає на облік у Держфінмоніторингу України як суб'єкт первинного фінансового моніторингу протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, але не пізніше дня проведення першої фінансової операції (дати встановлення ділових відносин з клієнтом) шляхом подання Держфінмоніторингу України інформації, необхідної для взяття його на облік.

Інформація, необхідна для взяття ломбарду на облік, подається в паперовому вигляді та обов'язково повинна містити відомості про реєстрацію ломбарду, його місцезнаходження, відповідального працівника, особу, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника у разі його відсутності (у разі призначення такої особи), а також відокремлені підрозділи ломбарду у разі їх наявності.

Інформація про припинення діяльності, необхідна для зняття ломбарду з обліку, подається в паперовому вигляді та обов'язково повинна містити причини припинення діяльності.

Інформація про припинення діяльності надсилається ломбардом до Держфінмоніторингу України не пізніше трьох робочих днів з дня настання відповідної події, зокрема:

завершення процедури ліквідації ломбарду з внесенням запису про це до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

позбавлення ломбарду ліцензій (дозволів) відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу (іншим державним органом);

ломбардом, зокрема зборами учасників ломбарду, прийнято рішення про припинення діяльності в разі, коли після його прийняття ломбард не проводить фінансові операції.

У разі зміни інформації, яка подана ломбардом до Держфінмоніторингу України для взяття його на облік, зокрема про особу, яка тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника у разі його відсутності чи звільнення, ломбард протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу України відповідну інформацію в паперовому або електронному вигляді.

У разі отримання ломбардом від Держфінмоніторингу України повідомлення про подання ломбардом інформації, необхідної для взяття його на облік (зняття з обліку, внесення змін до інформації, яка стала підставою для взяття ломбарду на облік), не в повному обсязі або з помилками, ломбард протягом трьох робочих днів з дати отримання відповідного повідомлення подає Держфінмоніторингу України інформацію в повному обсязі та/або без помилок.

Якщо з будь-яких причин ломбард не отримав від Держфінмоніторингу України протягом 10 робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом 20 робочих днів з дати відправлення інформації, необхідної для взяття його на облік (зняття з обліку, внесення змін до інформації, яка стала підставою для взяття ломбарду на облік) (у разі ненадходження повідомлення про вручення поштового відправлення), або протягом двох робочих днів з дати відправлення такої інформації в електронному вигляді повідомлення про результати обробки інформації, необхідної для взяття ломбарду на облік (зняття з обліку, внесення змін до інформації, яка стала підставою для взяття ломбарду на облік), ломбард звертається до Держфінмоніторингу України для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

У разі необхідності отримання копії повідомлення про результати обробки інформації, необхідної для взяття ломбарду на облік (зняття з обліку, внесення змін до інформації, яка стала підставою для взяття на облік), ломбард надсилає до Держфінмоніторингу України письмовий запит.

У разі необхідності отримання ломбардом довідки про обліковий ідентифікатор ломбард надсилає до Держфінмоніторингу України письмовий запит з обов'язковим зазначенням реквізитів, визначених Міністерством фінансів України.

Будь-яка інформація подається ломбардом Держфінмоніторингу України в паперовому вигляді шляхом надсилання поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або вручення під розписку чи в електронному вигляді.

У разі коли ломбард подає інформацію Держфінмоніторингу України в паперовому вигляді, підтвердженням дотримання ним строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність у ломбарду документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення, або відмітки Держфінмоніторингу України про отримання інформації.

Ломбард подає інформацію за адресами, визначеними Міністерством фінансів України.

Ломбард подає інформацію до Держфінмоніторингу України за формами подання інформації, у форматі, реквізитами файлів обміну інформації та у порядку їх заповнення, встановленому Міністерством фінансів України.

Подана ломбардом інформація (копії або другі примірники форм та копії файлів), отримане повідомлення про результати її обробки, документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу України, зберігаються ломбардом не менш як п'ять років.

2. Опис внутрішньої системи фінансового моніторингу ломбарду

До забезпечення виконання окремих функцій у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення у ломбарді залучаються:

- відокремлені підрозділи ломбарду, які відповідно до положень про ці підрозділи здійснюють діяльність з надання фінансових послуг фізичним особам;

- працівники ломбарду, у тому числі його відокремлених підрозділів, які відповідно до своїх посадових обов'язків здійснюють відповідні функції у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, у тому числі беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій;

- працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу у ломбарді.

До переліку посад працівників, які здійснюють відповідні функції у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення у ломбарді відносяться посади:

- керівника ломбарду;

- працівників, відповідальних за проведення фінансового моніторингу у ломбарді (незалежно від призначення працівника безпосередньо на посаду відповідального працівника або у разі недоцільності введення окремої посади призначення працівника, на якого покладаються обов'язки відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу);

- інших працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), які займають посади або виконують обов'язки, відповідно до яких здійснюють відповідні функції у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Керівник ломбарду відповідає за належну організацію додержання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також за належну організацію внутрішньої системи ломбарду щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Керівник ломбарду має право призначати та звільняти відповідального працівника ломбарду, затверджувати Правила фінансового моніторингу та Програми здійснення фінансового моніторингу, посадові інструкції відповідального працівника ломбарду, інші внутрішні документи ломбарду з організації та проведенню фінансового моніторингу.

Керівник ломбарду зобов'язаний сприяти виконанню відповідальним працівником ломбарду своїх функцій.

Керівник ломбарду має також інші права та обов'язки, передбачені законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, цими Правилами, іншими внутрішніми документами ломбарду.

Повноваження відокремлених підрозділів, задіяних до забезпечення виконання функцій у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, встановлюються у положеннях про ці підрозділи. Відокремлені підрозділи ломбарду здійснюють діяльність з надання фінансових послуг (надання фінансових кредитів) з урахуванням та обов'язковим додержанням вимог та положень законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, цих Правил та інших внутрішніх документів ломбарду з цих питань.

Основними завданнями працівників ломбарду (відокремлених підрозділів) у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення є здійснення ними сукупності заходів, спрямованих на виконання вимог Закону, у тому числі із забезпечення виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу, обов'язкового та своєчасного звітування та надання інформації про ці операції та їх учасників відповідальному працівнику ломбарду, здійснення

ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів та уточнення інформації про клієнтів у випадках, встановлених законом, забезпечення у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Повноваження та завдання працівників ломбарду (відокремлених підрозділів), залучених до забезпечення проведення (здійснення) фінансових операцій та задіяних у забезпеченні виконання функцій у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, відповідального працівника ломбарду встановлюються у їх посадових інструкціях, цих Правилах та інших внутрішніх документах ломбарду.

З метою організації належної взаємодії ломбарду, його відокремлених підрозділів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення у ломбарді забезпечується централізоване ведення та накопичення інформації про фінансові операції, що здійснюються безпосередньо у ломбарді та його відокремлених підрозділах, інформації про клієнтів, які проводять фінансові операції. За необхідності обмін інформацією між ломбардом, відокремленими підрозділами ломбарду у сфері фінансового моніторингу, документообіг з цих питань здійснюється через відповідального працівника ломбарду. Передача інформації та документів між відокремленими підрозділами щодо фінансових операцій, інформації про клієнтів, які проводять ці операції, здійснюється з дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх передачі (доставки) та виключно з метою необхідності виконання відокремленим підрозділом вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Інформація та документи, що передаються, є такими, що мають обмежений доступ.

Рішення про передачу інформації та документів приймає відповідальний працівник ломбарду за погодженням з керівником ломбарду. Передача документів між працівниками та/або відокремленими підрозділами здійснюється з обов'язковим складанням (оформленням) відповідних документів (розписок, актів, тощо).

З метою належного виконання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у ломбарді встановлюється постійна взаємодія між керівником ломбарду, відповідальним працівником ломбарду, працівниками ломбарду та відокремленого підрозділу.

Відповідальний працівник ломбарду одержує:

- від працівників ломбарду інформацію та документи, необхідні для виконання своїх обов'язків з питань фінансового моніторингу, у строки (терміни), встановлені внутрішніми документами ломбарду та/або зазначеними у запитах відповідального працівника про надання інформації, документів.

Відповідальний працівник надає:

- не рідше одного разу на місяць, але не пізніше останнього робочого дня звітного місяця, інформацію у письмовій формі керівнику ломбарду про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті на виконання вимог законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

Відповідальний працівник подає на погодження та затвердження:

- відповідно до законодавства керівнику ломбарду проекти внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник ломбарду має також інші права та обов'язки, передбачені законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, цими Правилами, своїми посадовими інструкціями, іншими внутрішніми документами ломбарду.

З метою дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у ломбарді здійснюються

(проводяться) внутрішні перевірки або незалежний аудит діяльності ломбарду та будь-якого його підрозділу, його працівників щодо дотримання ними законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також виконання цих Правил та Програми здійснення фінансового моніторингу, інших внутрішніх документів ломбарду у сфері фінансового моніторингу. Планування та організація перевірок здійснюється відповідно до положень, встановлених законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, цими Правилами та іншими внутрішніми документами ломбарду з питань організації та проведення перевірок.

У разі здійснення процедури ліквідації ломбарду, у тому числі визнання його банкрутом, або призначення тимчасової адміністрації відповідальність за виконання вимог пунктів 9 - 11 частини другої статті 6 Закону несуть члени ліквідаційної комісії або ліквідатор.

Призначення відповідального працівника ломбарду здійснюється у порядку, визначеному НБУ, до здійснення першої фінансової операції ломбардом.

Відповідальний працівник ломбарду повинен мати бездоганну ділову репутацію та відповідати кваліфікаційним вимогам, установленим законодавством.

Відповідальний працівник ломбарду призначається за посадою на рівні керівництва ломбарду.

Відповідальний працівник ломбарду виконує свої посадові обов'язки на підставі посадової інструкції, яка затверджується керівником ломбарду, або особою, яка виконує його обов'язки.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника ломбарду або неможливості виконання покладених на нього обов'язків призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Не пізніше наступного робочого дня після звільнення відповідального працівника ломбарду призначається інший відповідальний працівник.

Допускається виконання обов'язків відповідального працівника в разі його звільнення особою, що тимчасово виконує обов'язки, на строк перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, який не повинен перевищувати двох місяців.

Відповідальний працівник ломбарду є незалежним у своїй діяльності і підзвітний тільки керівнику ломбарду.

Відповідальний працівник ломбарду очолює та координує здійснення (реалізацію) системи заходів щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення ломбарду (відокремленого підрозділу).

У разі незгоди відповідального працівника ломбарду з вказівками керівника ломбарду або особи, яка виконує його обов'язки, щодо організації системи запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення або з інших питань стосовно проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник може повідомити про це Держфінмоніторинг України та НБУ, з письмовим викладенням своїх заперечень.

Керівник ломбарду, відповідальний працівник ломбарду, а також інші працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), залучені до виконання вимог у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у разі порушення вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері фінансового моніторингу, несуть відповідальність згідно із законом.

3. Права та обов'язки відповідального працівника ломбарду, а також інших працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), що задіяні у проведенні фінансового моніторингу

До посадових обов'язків (повноважень) відповідального працівника ломбарду, зокрема, належить:

1) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають обов'язковому та/або внутрішньому фінансовому моніторингу, про

фінансові операції осіб, якщо є достатні підстави вважати, що їх діяльність або активи пов'язані із вчиненням злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, та іншої інформації, передбаченої законодавством у сфері фінансового моніторингу;

2) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу та визначених законодавством правоохоронних органів про фінансові операції (їх учасників), стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

3) проведення перевірок діяльності будь-якого підрозділу ломбарду та його працівників щодо виконання ними вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

4) право доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів ломбарду;

5) залучення будь-яких працівників ломбарду до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення з урахуванням вимог законодавства, а також контроль за виконанням правил фінансового моніторингу та програм здійснення фінансового моніторингу, інших внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

7) одержання пояснень від працівників ломбарду незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за ломбардами, перевірок діяльності ломбарду щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

9) прийняття рішення про подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів;

10) щомісячне, але не пізніше останнього робочого дня звітного місяця, письмове інформування керівника ломбарду про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

11) забезпечення на постійній основі заходів з підготовки працівників ломбарду, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій, щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, а також здійснення інших заходів з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітньої та практичної роботи;

12) забезпечення дотримання працівниками ломбарду вимог законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу щодо здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів, визначення (виявлення) та проведення оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, здійснення моніторингу ризиків клієнтів, інших вимог законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

13) виконання інших функцій та завдань відповідно до законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний підвищувати кваліфікацію шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

В межах виконання посадових обов'язків відповідальний працівник ломбарду має право, зокрема:

1) вносити на розгляд керівника ломбарду для прийняття відповідного рішення пропозиції щодо забезпечення виконання ломбардом вимог законодавства України у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

2) залучати будь-яких працівників ломбарду до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та перевірок з цих питань;

3) вимагати та одержувати пояснення та документи з питань здійснення (проведення) фінансового моніторингу від працівників ломбарду незалежно від займаних ними посад;

4) подавати керівнику ломбарду, за результатами перевірок, інформації щодо виявлених порушень вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу) та відповідних пропозицій щодо притягнення працівників, винних у порушенні законодавства з фінансового моніторингу, до відповідальності згідно із законодавством;

5) проводити перевірки з питань організації та здійсненні заходів з фінансового моніторингу;

6) доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів ломбарду.

Відповідальний працівник має й інші права відповідно до законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник має й інші права відповідно до законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

Керівник ломбарду зобов'язаний сприяти виконанню відповідальним працівником ломбарду своїх функцій.

Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), що пов'язані зі здійсненням фінансових операцій, зобов'язані у межах своєї компетенції здійснювати заходи з виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та несуть відповідальність за невиконання (неналежне виконання) вимог законодавства з цього питання.

Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), що пов'язані зі здійсненням фінансових операцій, зобов'язані ознайомитися з правилами фінансового моніторингу та програмами здійснення фінансового моніторингу, з іншими внутрішніми документами ломбарду з цього питання, а також знати законодавчі та нормативні акти, якими регулюються відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та брати участь у навчальних заходах, які на практиці пояснюють, що вимагається від працівників.

Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), залучені до здійснення фінансового моніторингу, для виконання своїх обов'язків мають право, зокрема:

- надавати відповідальному працівнику ломбарду пропозицій щодо вдосконалення організації внутрішньої системи фінансового моніторингу у ломбарді (відокремленому підрозділі);

- вносити на розгляд керівництва ломбарду, відповідальному працівнику ломбарду (відокремленого підрозділу) для прийняття відповідного рішення пропозицій щодо забезпечення виконання ломбардом (відокремленим підрозділом) вимог законодавства України у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

- приймати участь у освітніх та практичних заходах, що проводяться у ломбарді (відокремленому підрозділі) з питань фінансового моніторингу;

- ознайомлюватись з правилами фінансового моніторингу та програмами здійснення фінансового моніторингу, іншими внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу;

- отримувати консультації від відповідального працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) з питань фінансового моніторингу, необхідні для виконання покладених на них обов'язків.

Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), залучені до здійснення фінансового моніторингу, мають й інші права, передбачені законодавством, посадовими інструкціями та внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу.

До посадових обов'язків працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), залучених до здійснення фінансового моніторингу, зокрема, відноситься:

- дотримання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, правил фінансового моніторингу, програм здійснення фінансового моніторингу та інших внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

- прийняття участі у освітніх та практичних заходах, що проводяться у ломбарді (відокремленому підрозділі) з питань фінансового моніторингу;

- сприяння проведенню відповідальним працівником ломбарду перевірок діяльності ломбарду (відокремленого підрозділу) на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу;

- надання пояснень відповідальному працівнику ломбарду (на їх вимогу з питань фінансового моніторингу);

- здійснення ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів та уточнення інформації про клієнтів у випадках та у порядку, встановлених законом та внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу;

- забезпечення підтвердження під час проведення верифікації відповідності ідентифікаційних даних особи клієнта (представника клієнта) відомостям, зазначеним в отриманих від нього офіційних документах, а також відповідності оформлення офіційних документів вимогам законодавства та перевірки їх чинності (дійсності);

- забезпечення виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, в процесі, в день виникнення підозри, після їх проведення або під час спроби їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення з урахуванням особливостей та строків виявлення, у разі їх встановлення нормативно-правовими актами НБУ;

- здійснення визначення (виявлення) та проведення оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, здійснення моніторингу ризиків клієнтів, переоцінки ризиків, управління ризиками з урахуванням результатів ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним;

- здійснення управління ризиками з урахуванням результатів ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;

- забезпечення зберігання офіційних документів, інших документів (у тому числі створених ломбардом (відокремленим підрозділом) електронних документів), їх копій щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта);

- дотримання вимог щодо зупинення здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), подальшого зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), поновлення здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), встановлених законодавством та внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу;

- дотримання вимог та положень, встановлених законодавством та внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу, щодо відмови клієнту від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції, відмови клієнту в обслуговуванні;

- надання відповідальному працівнику ломбарду інформації та документів, необхідних для прийняття рішення про реєстрацію фінансової операції відповідальним працівником ломбарда, іншої інформації, необхідної для виконання відповідальним працівником ломбарду покладених на нього обов'язків;

- дотримання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу щодо нерозголошення (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України);

- виконання інших завдань та обов'язків відповідно до законодавства у сфері фінансового моніторингу, внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

4. Порядок вчинення дій для ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта

З метою забезпечення вимог Закону, інших законодавчих та нормативно-правових актів у сфері фінансового моніторингу ломбард здійснює ідентифікацію, верифікацію клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта у випадках, встановлених законом.

Ломбард під час здійснення (надання) фінансових послуг не вступає в договірні відносини з анонімними особами та з клієнтами у разі, коли виникає сумнів стосовно того, що особа виступає не від власного імені.

Ідентифікацію, верифікацію клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта у ломбарді (відокремленому підрозділі) здійснює відповідальний працівник ломбарду або працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції.

Ідентифікація та верифікація клієнта (представника клієнта) здійснюється у ломбарді (відокремленому підрозділі) відповідно до законодавства на підставі поданих клієнтом (представником клієнта) офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій (якщо інше не передбачено Законом).

Офіційні документи, на підставі яких здійснюється ідентифікація та верифікація клієнта (представника клієнта), мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання та включати всі необхідні ідентифікаційні дані. Копії офіційних документів, крім нотаріально засвідчених, на підставі яких ломбард (відокремлений підрозділ) встановив ідентифікаційні дані клієнта (представника клієнта), засвідчуються в порядку, встановленому НБУ.

Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до/або під час встановлення ділових відносин, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених Законом), але до проведення фінансової операції.

Вивчення клієнта здійснюється під час ідентифікації та/або в процесі обслуговування клієнта шляхом отримання ломбардом (відокремленим підрозділом) інформації щодо фінансового стану клієнта та змісту його діяльності; проведення оцінки фінансового стану клієнта; визначення належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб; з'ясування місця його проживання або місця перебування чи місця тимчасового перебування в Україні (усіх даних щодо адреси місця проживання (перебування): назва країни, регіону (області), району, міста (села, селища), вулиці (провулку), номера будівлі (корпусу), номера квартири).

Ломбард (відокремлений підрозділ) має право витребувати, а клієнт, представник клієнта зобов'язані подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для ідентифікації, верифікації, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також для виконання ломбардом (відокремленим підрозділом) інших вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта ломбард (відокремлений підрозділ) проводить поглиблену перевірку клієнта шляхом здійснення заходів з отримання (зокрема від органів державної влади, державних реєстраторів, з офіційних або публічних джерел) інформації про клієнта (представника клієнта) для підтвердження або спростування наданих ним даних, достовірність яких є сумнівною.

Витребування у державних органів та державних реєстраторів інформації, що стосується ідентифікації та/або що необхідна для вивчення клієнта, уточнення інформації

про нього або проведення поглибленої перевірки клієнта, здійснюється відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

У процесі обслуговування клієнта ломбард (відокремлений підрозділ) у порядку, встановленому НБУ, уточнює інформацію про клієнта з метою актуалізації даних щодо клієнта, в тому числі ідентифікаційних даних, шляхом отримання документального підтвердження наявності (відсутності) змін у них.

Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) у разі:

- встановлення ділових відносин з клієнтом;
- виникнення підозри;
- проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу.

Залежно від рівня ризику проведення фінансової операції ідентифікація, верифікація клієнта здійснюються також у разі проведення ним фінансової операції на суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, незалежно від того, проводиться така фінансова операція одноразово чи як кілька фінансових операцій, які можуть бути пов'язані між собою.

Ломбард не надає фінансові або інші послуги без встановлення ділових відносин з клієнтом, а саме без укладання клієнтом з ломбардом договору про надання фінансових послуг (надання фінансових кредитів).

Під час ідентифікації та верифікації фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) ломбард (відокремлений підрозділ) встановлює відомості (дані), зазначені у частинах дев'ятій та десятій статті 9 Закону, а саме:

- для фізичної особи – резидента - прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії;

- для фізичної особи – нерезидента - прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дату народження, номер (та за наявності - серію) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство.

Місце проживання або місце перебування фізичної особи - резидента України (місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента в Україні), а також інша інформація, необхідна для вивчення клієнта, встановлюються ломбардом (відокремленим підрозділом) на підставі офіційних документів та/або інформації, одержаної від клієнта (представника клієнта) та засвідченої ним, а також з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

Ідентифікація клієнта відповідно до частини п'ятнадцятої статті 9 Закону не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані або верифіковані згідно з вимогами закону.

Ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює ідентифікацію та/або верифікацію клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів, уточнення інформації про клієнтів з урахуванням особливостей їх здійснення у разі їх встановлення НБУ для ломбардів та/або ризиків клієнтів.

У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи від імені або в інтересах іншої особи, ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює ідентифікацію та верифікацію такої особи, від імені або за дорученням якої проводиться фінансова операція, згідно з вимогами статті 9 Закону та положеннями інших законів, що регулюють процедуру ідентифікації, та встановлює вигодоодержувача.

У разі якщо особа діє як представник клієнта, ломбард (відокремлений підрозділ) перевіряє на підставі офіційних документів наявність у цієї особи відповідних повноважень, а також здійснює ідентифікацію та верифікацію такої особи.

Проведення ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта ломбардом включає:

здійснення первісної ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта;

проведення заходів, спрямованих на уточнення інформації щодо ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта у разі зміни інформації або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилась;

проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта, в тому числі у випадку, якщо є сумніви щодо її достовірності та повноти;

постійне проведення заходів із вивчення клієнта – моніторинг (перегляд) операцій, що здійснюються в ході ділових відносин на їх відповідність профілю клієнта та визначеним ризиком клієнта.

Додаткові дані для вивчення клієнта можуть бути одержані від клієнта, а також з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

Ломбард (відокремлений підрозділ) надає послуги лише після здійснення ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта відповідно до вимог та положень Закону, інших законів, що регулюють процедуру ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та цих Правил.

Під час первісної ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта ломбард (відокремлений підрозділ) з'ясовує наступне:

- відношення клієнта до національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близьких осіб або пов'язаних з ними осіб;

- відношення клієнта до особи, яку включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

- мету ділових відносин з ломбардом (відокремленим підрозділом);

- характер ділових відносин з ломбардом (відокремленим підрозділом) (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо).

Для визначення заходів, які вживаються під час ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта ломбард розробляє критерії класифікації клієнтів щодо ризику проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, які зазначаються в цих Правилах.

У разі виявлення клієнтів, які характеризуються високим ризиком, ломбард (відокремлений підрозділ) повинен під час здійснення ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта застосувати додаткові заходи, спрямовані, зокрема на:

- перевірку ідентифікаційних даних;

- вимагати надання додаткової інформації стосовно змісту діяльності та фінансового стану;

- встановлення мети проведення операцій;

- виконання інших заходів, встановлених законодавством у сфері фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник ломбарду або працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), залучений до здійснення фінансових операцій, відповідно до цих Правил під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі обслуговування виявляє факт належності клієнта або особи, що діє від його імені, до національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близьких осіб або пов'язаних з ними осіб.

Якщо під час первісної ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) та вивчення клієнта відповідальний працівник ломбарду або працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), залучений до здійснення фінансових операцій, встановив відношення клієнта до національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близьких осіб або пов'язаних з ними осіб, він повинен:

- встановлювати з дозволу керівника ломбарду ділові відносини з такими особами;

- до чи під час встановлення ділових відносин вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб на підставі отриманих від них документів та/або інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою), що підтверджують джерела походження їх активів, прав на такі активи тощо;

- проводити з урахуванням рекомендацій НБУ, первинний фінансовий моніторинг фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є такі особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику;

- проводити не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта.

Якщо під час обслуговування клієнта встановлено, що його фінансові операції здійснюються за участю осіб з країн, законодавство яких не дозволяє здійснення заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, ломбард (відокремлений підрозділ):

проводить ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним;

попереджає клієнта про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

приймати рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу України про такі операції.

У разі проведення фінансових операцій клієнтами, які мають високий ризик, відповідно до встановлених ломбардом критеріїв ризику, а також у разі проведення фінансових операцій, які підлягають обов'язковому або внутрішньому фінансовому моніторингу, при проведенні ідентифікації та вивченні клієнтів обов'язково складаються анкети, які формуються за результатами здійснення ідентифікації та вивчення особи до, під час, та в процесі обслуговування клієнта.

Анкета є внутрішнім документом ломбарду, яка заповнюється та підписується працівником, якому доручено проведення ідентифікації (додаток 1 та 2 до цих Правил).

Якщо ризик проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, оцінюється ломбардом (відокремленим підрозділом) як високий, відповідальний працівник ломбарду, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), залучений до здійснення фінансових операцій, оновлює інформацію, отриману за результатами первісної ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану, не рідше одного разу на рік.

5. Порядок відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин, проведення фінансової операції та обслуговування клієнта у випадках, встановлених Законом

5.1. Порядок відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції у разі, коли здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта є неможливим або якщо виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені

У разі, коли здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта є неможливим або якщо виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що забезпечує здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта, негайно повідомляє про це відповідального працівника ломбарду.

На підставі отриманої від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) інформації відповідальний працівник ломбарду у відповідності з абзацом другим частини першої статті 10 Закону приймає рішення про відмову клієнту від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції.

Про прийняте рішення щодо відмови клієнту від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду. Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити Держфінмоніторинг України про

осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції.

5.2. Порядок відмови клієнту в обслуговуванні (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) у разі встановлення факту подання ним під час здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта (поглибленої перевірки клієнта) недостовірної інформації або подання інформації з метою введення в оману ломбарда (відокремленого підрозділу)

У разі встановлення факту подання клієнтом під час здійснення його ідентифікації та/або верифікації (поглибленої перевірки) недостовірної інформації або подання інформації з метою введення в оману ломбарда (відокремленого підрозділу) працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що забезпечує здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта, негайно повідомляє про це відповідального працівника.

На підставі отриманої від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) інформації відповідальний працівник ломбарду у відповідності з абзацом четвертим частини першої статті 10 Закону приймає рішення про відмову клієнту в обслуговуванні (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин).

Про прийняте рішення про відмову клієнту в обслуговуванні (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду. Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити Держфінмоніторинг України про осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції.

5.3. Порядок відмови від проведення фінансової операції у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно із Законом підлягає фінансовому моніторингу

У разі виявлення фінансової операції, яка містить ознаки такої, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що виявив таку фінансову операцію, в день звернення такого клієнта, але до проведення фінансової операції повідомляє про це відповідальному працівнику ломбарда.

На підставі отриманої інформації відповідальний працівник ломбарда аналізує інформацію про фінансову операцію та може відповідно до абзацу шостого частини першої статті 10 Закону прийняти рішення про відмову від проведення фінансової операції.

Про прийняте рішення про відмову від проведення фінансової операції відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду. Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний внести до Реєстру інформацію про таку фінансову операцію та протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити Держфінмоніторинг України про осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції за формою та у порядку її заповнення, встановлених законодавством.

5.4. Порядок відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції у разі ненадання клієнтом необхідних для вивчення клієнтів документів чи відомостей або встановлення клієнту неприйнятно високого ризику за результатами оцінки чи переоцінки ризику

У разі ненадання клієнтом необхідних для вивчення клієнтів документів чи відомостей або встановлення клієнту неприйнятно високого ризику за результатами оцінки чи переоцінки ризику працівник ломбарду (відокремленого підрозділу) в день звернення такого клієнта, але до проведення фінансової операції повідомляє про це відповідальному працівнику ломбарда.

На підставі отриманої від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) інформації відповідальний працівник ломбарду у відповідності з абзацом сьомим частини першої статті 10 Закону може прийняти рішення про відмову від встановлення (підтримання) ділових відносин з клієнтом (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції.

Про прийняте рішення про відмову від встановлення (підтримання) ділових відносин з клієнтом (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду. Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити Держфінмоніторинг України про

осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції.

5.5. Порядок відмови від проведення фінансових операцій (обслуговування) у разі, коли клієнт на запит ломбарда (відокремленого підрозділу) щодо уточнення інформації про клієнта не подав відповідну інформацію (офіційні документи та/або належним чином засвідчені їх копії)

Ломбард (відокремлений підрозділ) в порядку, встановленому НБУ, уточнює інформацію про клієнта у випадках, визначених законодавством.

У разі ненадання клієнтом відповідної інформації (офіційних документів та/або належним чином засвідчених їх копій) на запит ломбарду (відокремленого підрозділу) щодо уточнення інформації про клієнта працівник ломбарду (відокремленого підрозділу) в день звернення такого клієнта, але до проведення фінансової операції повідомляє про це відповідальному працівнику ломбарда.

На підставі отриманої від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) інформації відповідальний працівник ломбарду у відповідності з частиною другою статті 10 Закону має право прийняти рішення про відмову від проведення фінансових операцій (обслуговування).

Про прийняте рішення про відмову від проведення фінансових операцій (обслуговування) відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду.

Після надання клієнтом, якому було відмовлено у проведенні фінансових операцій (обслуговуванні), всієї відповідної інформації (офіційних документів та/або належним чином засвідчених їх копій), необхідної для уточнення інформації про клієнта, відповідальний працівник ломбарда приймає рішення щодо проведення фінансових операцій (обслуговування) з таким клієнтом, про що повідомляється керівнику ломбарду.

5.6. Інші випадки відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин, проведення фінансової операції та обслуговування клієнта

Ломбард (відокремлений підрозділ) на виконання вимог частини третьої та четвертої статті 10 Закону не встановлює (не підтримує) ділові відносини (не проводить фінансові операції) з особами, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції.

У разі виявлення особи, яку включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо якої застосовано міжнародні санкції, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що виявив таку особу, невідкладно (негайно) повідомляє про це відповідального працівника ломбарду та надає йому всю наявну інформацію та документи щодо такої особи.

У разі виявлення за результатами внесення змін до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, особи клієнта (з яким установлені ділові відносини), яку включено до зазначеного переліку, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що виявив таку особу, невідкладно (негайно) повідомляє про це відповідального працівника ломбарду та надає йому всю наявну інформацію та документи щодо такої особи.

На підставі отриманої від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) інформації відповідальний працівник ломбарду у відповідності до частини третьої статті 10 Закону негайно приймає рішення про відмову клієнту від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції.

Про прийняте рішення щодо відмови клієнту від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції відповідальний працівник ломбарду повідомляє керівника ломбарду.

Про відмову від встановлення (підтримання) ділових відносин та/або спробу встановлення ділових відносин (спробу проведення фінансових операцій) особами, зазначеними у цьому пункті, ломбард повідомляє Держфінмоніторинг України у порядку та у строки, встановлені законодавством у сфері фінансового моніторингу та цими Правилами.

6. Порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення

Виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) на підставі:

ознак фінансових операцій, які відповідно до Закону підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;

ознак фінансових операцій, які відповідно до Закону підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;

переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

типологічних досліджень (типологій) у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, підготовлених та оприлюднених Держфінмоніторингом України;

оцінки ризику проведення фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється відповідальним працівником ломбарду або іншими працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу), що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій.

Відповідальний працівник ломбарду або інші працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій, забезпечують виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, в процесі, в день виникнення підозри, після їх проведення або під час спроби їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення, зокрема з використанням засобів автоматизації.

Забезпечення виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) у відповідності до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

У разі встановлення нормативно-правовими актами НБУ для ломбардів особливостей та строків виявлення, фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, виявлення таких операцій здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) з урахуванням встановлених особливостей та строків.

Заходи, направлені на з'ясування віднесення операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу або яка може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, включають:

аналіз фінансової операції (належність осіб, що беруть участь в операції, до осіб, пов'язаних із здійснення терористичної діяльності чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, стосовно яких застосовано міжнародні санкції; належність до осіб, що мають високий ризик; відповідність фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан; форма та спосіб розрахунку, предмет угоди та інше);

з'ясування суті та мети здійснення фінансової операції, в тому числі шляхом отримання додаткових документів, відомостей та пояснень, що стосуються фінансової операції;

проведення оцінки ризиків, визначених ломбардом з урахуванням критеріїв ризиків, встановлених законодавством у сфері фінансового моніторингу.

У разі виявлення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу, або може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що її виявив, негайно інформує про це відповідального працівника ломбарду та надає інформацію про фінансову операцію. Відповідальний працівник ломбарду перевіряє зазначену інформацію та у випадках, передбачених законодавством у сфері фінансового моніторингу забезпечує її реєстрацію відповідно до порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Передача інформації про виявлену фінансову операцію від працівника ломбарду (відокремленого підрозділу) до відповідального працівника ломбарду здійснюється у порядку, передбаченому цими Правилами та іншими внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу.

При виявленні фінансової операції, що має високий ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, ломбард:

забезпечує управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення відповідно до законодавства у сфері фінансового моніторингу та цих Правил;

приймає рішення щодо направлення повідомлення Держфінмоніторингу України про таку операцію у порядку, встановленому законодавством у сфері фінансового моніторингу.

Інформація про фінансову операцію реєструється та подається до Держфінмоніторингу України за формою і в порядку, встановленими законодавством у сфері фінансового моніторингу.

7. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення

У разі виявлення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу, іншої фінансової операції, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що її виявив, негайно інформує про це відповідального працівника ломбарду. Відповідальний працівник перевіряє зазначену інформацію та у випадках, передбачених Законом забезпечує її реєстрацію.

Реєстрація фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, проводиться шляхом внесення відповідної інформації до реєстру, який ведеться ломбардом, відповідно до порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Реєстром є послідовна сукупність записів про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншу інформацію, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та про їх учасників, який формується ломбардом за визначеними у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку реквізитами.

Інформацію до Реєстру має право вносити відповідальний працівник ломбарду або особа, яка тимчасово виконує його обов'язки.

Відокремлені підрозділи ломбарду самостійно не проводять (не здійснюють) реєстрацію фінансових операцій та подання інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу України. Відокремлений підрозділ забезпечує облік фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, в окремому журналі за встановленим для цього журналу реквізитами.

Відповідальний працівник ломбарду або особа, яка тимчасово виконує його обов'язки, забезпечують реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням

розповсюдження зброї масового знищення, шляхом внесення відповідної інформації до реєстру, який ведеться ломбардом, у строки та у порядку, встановленими законодавством у сфері фінансового моніторингу та цими Правилами.

Відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку до Реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій:

що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;

що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;

у проведенні яких ломбард відмовив у випадках, визначених статтею 10 Закону;

стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;

стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

проведення яких ломбард зупинив у зв'язку з тим, що вони підлягають фінансовому моніторингу;

проведення яких ломбард зупинив у зв'язку з тим, що зарахування чи списання коштів здійснюється в результаті дій, які містять ознаки злочину, визначеного Кримінальним кодексом України;

проведення яких ломбард зупинив у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції;

проведення яких зупинено за рішенням Держфінмоніторингу України, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;

проведення яких зупинено за дорученням Держфінмоніторингу України, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;

стосовно яких ломбард отримав від Держфінмоніторингу України запит щодо подання інформації про відстеження (проведення моніторингу) фінансових операцій.

Відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку до реєстру вносяться:

порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;

відомості, отримані в результаті ідентифікації та/або верифікації, вивчення інформації про клієнта (представника клієнта), який проводить фінансову операцію, особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;

відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;

дані про вид фінансової операції;

сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;

відомості про валюту, в якій проводиться фінансова операція;

підстави для проведення фінансової операції;

відомості про фінансові операції, інші операції, пов'язані із зареєстрованою фінансовою операцією (у разі наявності);

ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;

інформація про зупинення фінансової операції;

дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;

додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом України аналізу фінансових операцій (за наявності);

прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка внесла інформацію до реєстру.

Ломбард (відокремлений підрозділ) забезпечує виявлення фінансових операцій, зазначених у цьому розділі Правил, до початку, в процесі, але не пізніше наступного робочого дня після їх проведення, або в день виникнення підозри, або під час спроби їх проведення, або після відмови клієнта від їх проведення.

У разі виявлення фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, відповідальний працівник ломбарду у той же день вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі зупинення фінансових операцій за рішенням (дорученням) Держфінмоніторингу України відповідальний працівник ломбарду в день надходження такого рішення (доручення) вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі виявлення інших фінансових операцій, ніж ті, що зазначені в попередніх двох абзацах цього розділу, відповідальний працівник ломбарду не пізніше наступного робочого дня з дня їх виявлення вносить інформацію про них до реєстру.

Реєстр ведеться в паперовому або електронному вигляді.

Якщо реєстр ведеться в електронному вигляді, в кінці кожного місяця всі сторінки реєстру з новими записами роздруковуються.

Роздруковані сторінки реєстру, що ведеться в електронному вигляді, або сторінки реєстру, що ведеться в паперовому вигляді, повинні бути прошнуровані, засвідчені підписом керівника ломбарду або відповідального працівника, скріплені печаткою (за наявності) та зберігатися у ломбарді.

Інформація про виявлену фінансову операцію передається до відповідального працівника ломбарду електронними засобами, нарочним та іншими доступними засобами. При цьому повинні враховуватися вимоги законодавства щодо строків реєстрації інформації про фінансові операції та застосовані заходи щодо захисту інформації від доступу до неї сторонніх осіб.

Після реєстрації фінансової операції відповідальним працівником ломбарду, він направляє до відокремленого підрозділу, від якого надійшла інформація про фінансову операцію, відомості про її реєстрацію, зокрема, дату та порядковий номер реєстрації фінансової операції в реєстрі ломбарду. Після отримання такої інформації вона вноситься до журналу порядковий номер реєстрації фінансової операції в реєстрі ломбарду.

Кожній інформації про фінансову операцію, яку внесено до реєстру, присвоюється порядковий номер.

Виправлення інформації, внесеної до реєстру, не допускається. У разі допущення помилки в інформації, внесеної до реєстру, така інформація анулюється, а виправлена інформація вноситься до реєстру під новим номером і новою датою реєстрації.

8. Порядок дій працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства, Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів

Працівник ломбарду (відокремленого підрозділу), що бере участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції, невідкладно інформує відповідального працівника ломбарду:

- у разі виявлення ним фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;
- про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України;
- про фінансові операції, стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- про виявлення осіб, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;
- іншу інформацію, надання якої відповідальному працівнику ломбарду передбачена цими Правилами та яка необхідна для прийняття відповідальним працівником ломбарду рішення про інформування, відповідно до законодавства, Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів.

Працівник ломбарду (відокремленого підрозділу) у визначених вище випадках зобов'язаний невідкладно надати відповідальному працівнику ломбарда також всю наявну інформацію та документи щодо фінансової операції, її учасників (клієнтів).

9. Порядок повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу, та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення

Повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється відповідно до порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку ломбард у визначених Законом випадках надсилає Держфінмоніторингу України повідомлення про фінансові операції, що внесені до реєстру (далі – повідомлення про фінансову операцію), за формою та в порядку його заповнення, встановлених Міністерством фінансів України.

Подання інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, здійснюється у строки встановлені Законом, іншим законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Повідомлення про фінансову операцію складається з інформації про ломбард (відокремлений підрозділ) та інформації про фінансову операцію, що внесена до реєстру.

У повідомленні про фінансову операцію, що надсилається ломбардом на підставі інформації, яка надійшла від відокремленого підрозділу, повинні зазначатися реквізити такого підрозділу.

Інформація про зареєстровані фінансові операції надсилається Держфінмоніторингу України в електронному вигляді, а у разі несистематичного надсилання повідомлення (протягом одного календарного року не більш як про чотири зареєстровані фінансові операції) – в паперовому вигляді. У разі коли необхідно подати протягом одного календарного року повідомлення про п'яту та наступні фінансові операції, ломбард забезпечує його надсилання в електронному вигляді. У подальшому повідомлення про фінансові операції надсилаються в електронному вигляді.

Інформація, що надається ломбардом до Держфінмоніторингу України у паперовому вигляді надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або вручення під розписку чи в електронному вигляді.

У разі коли ломбард подає інформацію Держфінмоніторингу України в паперовому вигляді, підтвердженням дотримання ним строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність у ломбарду документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення, або відмітки Держфінмоніторингу України про отримання інформації.

Ломбард подає інформацію за адресами, визначеними Міністерством фінансів України.

Подана ломбардом інформація (копії або другі примірники форм та копії файлів), отримане повідомлення про результати її обробки, документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу України, зберігаються ломбардом не менш як п'ять років.

Якщо з будь-яких причин ломбард не отримав від Держфінмоніторингу України протягом десяти робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом 20 робочих днів з дати відправлення інформації про фінансові операції (у разі ненадходження повідомлення про вручення поштового відправлення), або протягом двох робочих днів з дати відправлення повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надісланій Держфінмоніторингу України інформації, відповідальний працівник ломбарду звертається до Держфінмоніторингу України для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

У разі необхідності отримання копії повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надісланій Держфінмоніторингу України інформації про фінансову операцію ломбард надсилає до Держфінмоніторингу України письмовий запит.

Інформація про фінансові операції, яка подається до Держфінмоніторингу України у паперовому вигляді, складається із повідомлення, встановленої форми, та витягів з реєстру, які повинні містити усі розділи та відомості з реєстру, що стосуються даних фінансових операцій.

У повідомленні про фінансові операції може зазначатися інформація про одну або кілька фінансових операцій, що внесені до реєстру.

Повідомлення про фінансові операції, що пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій, повинно містити відомості лише про такі фінансові операції.

У випадку прийняття рішення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом у зв'язку з неможливістю здійснення його ідентифікації та/або верифікації відповідно до вимог законодавства, ломбард протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови повідомляє Держфінмоніторинг України про особу, яка мала намір провести фінансову операцію.

У разі прийняття ломбардом рішення про відмову від встановлення ділових відносин (проведення фінансових операцій) з особами, які включені до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, ломбард повідомляє Держфінмоніторингу України про таку особу в день прийняття зазначеного рішення.

У випадку виявлення ломбардом за результатами внесення змін до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, особи клієнта, з яким установлені ділові відносини, який включений до зазначеного переліку, ломбард у день виявлення повідомляє Держфінмоніторингу України про такого клієнта у довільній формі із зазначенням обставин, за яких звернувся клієнт, та всієї наявної інформації про нього та фінансові операції, що ним проведені за допомогою ломбарду (суми та дати проведення операцій, підстави для їх проведення та учасників таких операцій).

Повідомлення про відмову від встановлення ділових відносин (проведення фінансових операцій) з клієнтом складається ломбардом у довільній формі із зазначенням обставин, за яких звернувся клієнт, та всієї наявної інформації про нього.

У разі надходження від Держфінмоніторингу України повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого ломбардом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний подати протягом трьох робочих днів з дня надходження такого повідомлення до Держфінмоніторингу України належним чином оформлене повідомлення.

Подання інформації у паперовому вигляді про фінансові операції, які підлягають реєстрації в реєстрі, та подання інформації в електронному вигляді здійснюється за формою та структурою файлів інформаційного обміну, встановленому законодавством у сфері фінансового моніторингу.

У випадку організації електронної взаємодії ломбарду та Держфінмоніторингу України з будь-яких питань у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення вона здійснюється відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Міністерства фінансів України, які визначають та встановлюють порядок та механізм електронної взаємодії та обміну інформацією між суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України.

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу України повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається у паперовому вигляді за формою, встановленою Міністерством фінансів України.

Ломбард надає на запит Держфінмоніторингу України додаткову та іншу інформацію:

- додаткову інформацію, що може бути пов'язана з фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, а також інформацію, яка може бути пов'язана із зупиненням фінансової операції (фінансових операцій) відповідно до Закону - протягом одного робочого дня з дня надходження запиту;

- іншу, не зазначену у попередньому абзаці додаткову інформацію, - протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із Держфінмоніторингом України;

- додаткову інформацію, необхідну для виконання Держфінмоніторингом України запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема інформацію з

обмеженим доступом - протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із Держфінмоніторингом України;

- інформацію щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, у порядку, встановленому Міністерством фінансів України, за погодженням з НБУ.

Інформацію на запит Держфінмоніторингу України ломбард подає в паперовому та/або електронному вигляді разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (їх копій), що подаються. Копії документів засвідчуються підписом керівника ломбарду, скріпленим печаткою (за наявності).

Інформацію про підозру щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України, ломбард подає до Держфінмоніторингу України у довільній формі за підписом керівника ломбарду або відповідального працівника. Така інформація повинна містити, зокрема, найменування ломбарду, відомості про осіб, що підозрюються, вид активу, підстави для виникнення підозри та іншу наявну інформацію.

У разі неможливості дотримання ломбардом строків щодо подання додаткової та іншої інформації, встановлених Законом та зазначених у цьому пункті, з об'єктивних причин (урахування обсягу інформації, що запитується, форми її подання - електронної або паперової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо) відповідальний працівник ломбарду погоджує із Держфінмоніторингом України не пізніше двох робочих днів з дня надходження запиту Держфінмоніторингу України строк подання запитуваної інформації в порядку, встановленому Міністерством фінансів України.

Інформація, що подається Держфінмоніторингу України, є інформацією з обмеженим доступом. Ломбард забезпечує під час передачі такої інформації заходи, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

10. Порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені ломбардом фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення

У разі якщо є підстави підозрювати, що фінансові операції пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, ломбард в день їх виявлення, але не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації таких фінансових операцій, повідомляє про такі фінансові операції (їх учасників) визначені законодавством правоохоронні органи.

Забезпечення повідомлення Держфінмоніторингу України та визначених законодавством правоохоронних органів про фінансові операції (їх учасників), стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, відноситься до повноважень відповідального працівника ломбарду.

Правоохоронним органом України, до якого ломбардом надається (надсилається) інформація, є Служба безпеки України, до повноважень якої відповідно до закону відноситься боротьба з тероризмом та фінансуванням терористичної діяльності.

Інформація про фінансові операції (їх учасників) з ознаками фінансування тероризму направляється ломбардом на адресу регіонального органу Служби безпеки України за територіальною належністю ломбарду (відокремленого підрозділу).

Інформація, що подається регіональному органу Служби безпеки України, є інформацією з обмеженим доступом. Ломбард забезпечує під час передачі такої інформації заходи, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

Інформація на адресу регіонального органу Служби безпеки України надається ломбардом листом (у паперовій формі) за підписом керівника ломбарду або особи, яка виконує його обов'язки. Лист на адресу регіонального органу Служби безпеки України з відповідною інформацією готується відповідальним працівником ломбарду.

11. Порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу на запит Держфінмоніторингу України

Ломбард надає на запит Держфінмоніторингу України додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить комерційну таємницю, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг України завдань, у порядку та у строки, встановлені Законом, іншим законодавством у сфері фінансового моніторингу.

Підготовка інформації та документів, зазначених у запиті Держфінмоніторингу України, здійснюється відповідальним працівником ломбарду. До підготовки інформації та документів, необхідних для направлення до Держфінмоніторингу України на його запит, відповідальний працівник ломбарду за погодженням з керівником ломбарду залучає будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу).

У разі неможливості ломбарду забезпечити з об'єктивних причин подання запитуваної інформації погодження з Держфінмоніторингом України термінів подання цієї інформації здійснюється відповідальним працівником ломбарду відповідно до порядку та у строки, встановлені законодавством.

У разі неможливості ломбарду забезпечити з об'єктивних причин подання запитуваної інформації у встановлені законодавством строки, погодження з Держфінмоніторингом України термінів подання цієї інформації здійснюється відповідальним працівником ломбарду відповідно до порядку, процедури погодження та у строки, встановлені законодавством.

Інформація на запит Держфінмоніторингу України надається ломбардом відповідно до правил та порядку, встановленими законодавством у сфері фінансового моніторингу.

Ломбард зберігає документи або копії документів, які свідчать про те, що інформація та/або документи на запит були направлені до Держфінмоніторингу України.

12. Порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, та надання зазначеної інформації Держфінмоніторингу України

Відстеження (моніторинг) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, подання інформації щодо відстеження (моніторингу) цих операцій Держфінмоніторингу України здійснюється ломбардом відповідно до порядку, встановленого Міністерством фінансів України за погодженням з НБУ.

Відповідно до встановленого порядку ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює відстеження (моніторинг) фінансових операцій у разі отримання за встановленою формою відповідного запиту Держфінмоніторингу України щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій у разі, якщо об'єктом фінансового моніторингу є:

фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

фінансова(і) операція(ї) або клієнт, пов'язані із вчиненням суспільно небезпечного діяння, визначеного Кримінальним кодексом України як злочин, що не стосується легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

інформація про дії з активами, пов'язаними з відповідними учасниками фінансових операцій, які їх проводять, за умови наявності ризиків використання таких активів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також будь-яка інформація про такі дії чи події, активи та їх учасників, у тому числі зазначена у запиті уповноваженого органу іноземної держави, відповідно до частини третьої статті 23 Закону.

Ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює відстеження (моніторинг) фінансових операцій клієнта, зазначеного у запиті Держфінмоніторингу України, за період, зазначеному у цьому запиті та за який повинна бути надана інформація. У разі зазначення у запиті Держфінмоніторингу України ознаки, за якою ломбарду необхідно надати інформацію про фінансові операції, ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює відстеження (моніторинг) фінансових операцій клієнта з урахуванням зазначеної у запиті ознаки.

Часом та датою отримання ломбардом запиту Держфінмоніторингу України про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій є час та дата отримання файла на вузлі електронної пошти ломбарду (за умови наявності електронного обміну інформацією з Держфінмоніторингом України) чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, або відмітка ломбарду про час та дату отримання запиту Держфінмоніторингу України у вигляді листа, викладеного на офіційному бланку Держфінмоніторингу України, оформленого відповідно до встановленого законодавством порядку.

Якщо запит Держфінмоніторингу України про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій надійшов до ломбарда після закінчення робочого дня, то днем надходження запиту до ломбарда вважається наступний робочий день ломбарда.

Ломбард повідомляє Держфінмоніторинг України про фінансові операції (крім фінансових операцій, визначених у встановленому Міністерством фінансів України за погодженням з с порядку), які будуть здійснені впродовж періоду, зазначеного у отриманому ломбардом запиті, не пізніше наступного робочого дня після проведення кожної фінансової операції, крім фінансових операцій, про які ломбард відповідно до Закону та в строки, встановлені Законом, зобов'язаний повідомляти.

Ломбард надає Держфінмоніторингу України інформацію про фінансові операції за ознаками, за якими ломбарду необхідно надати інформацію про фінансові операції та які вказані в отриманому від Держфінмоніторингу України запиті про надання інформації про здійснені фінансові операції за період, що не перевищує ста вісімдесяти календарних днів.

Ломбард надає Держфінмоніторингу України інформацію про здійснені фінансові операції за ознаками, за якими ломбардом (відокремленим підрозділом) здійснюються відстеження (моніторинг) фінансових операцій та які вказані в отриманому від Держфінмоніторингу України запиті про надання інформації про здійснені фінансові операції за період, який перевищує сто вісімдесят календарних днів.

Ломбард протягом десяти робочих днів з дати отримання запиту про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій повідомляє Держфінмоніторинг України про здійснені фінансові операції (крім фінансових операцій, визначених у встановленому Міністерством фінансів України за погодженням з НБУ порядку), про які раніше не було повідомлено.

У разі відсутності інформації про фінансові операції за період, визначений у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, ломбард направляє до Держфінмоніторингу України довідку про відсутність таких фінансових операцій з посиланням на дату та номер запиту. Зазначена довідка про відсутність таких фінансових операцій з посиланням на дату та номер запиту про надання інформації про фінансові операції, які будуть здійснені, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів з дня закінчення визначеного у запиті періоду.

Довідка на запит про надання інформації про здійснені фінансові операції надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів з дня отримання ломбардом запиту.

Здійсненими фінансовими операціями (крім фінансових операцій, визначених у встановленому Міністерством фінансів України за погодженням з НБУ порядку) є фінансові операції (спроба проведення фінансових операцій), проведені за період, що передуює даті отримання ломбардом запиту про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій.

Фінансовими операціями, які будуть здійснені (крім фінансових операцій, визначених у встановленому Міністерством фінансів України за погодженням з НБУ порядку) є фінансові операції (спроба проведення фінансових операцій), проведені за період, зазначений у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, що не може перевищувати тридцять календарних днів після дати отримання ломбардом запиту.

Інформацією щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, визначених у встановленому Міністерством фінансів України за погодженням з НБУ порядку) є виявлена ломбардом (відокремленим підрозділом) інформація про фінансові операції клієнта за запитом про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій.

Інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається ломбардом до Держфінмоніторингу України у вигляді повідомлень.

Відповідь на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій або довідка про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті (далі - Довідка), направляється ломбардом до Держфінмоніторингу України у такий спосіб: в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти (за умов наявності електронного обміну інформацією з ломбардом) чи у вигляді листа, який підписується керівником ломбарду або відповідальною особою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення або кур'єрським чи фельд'єрським зв'язком. Час та дата отримання Держфінмоніторингом України відповіді/Довідки на запит визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу України, або часу та дати, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітки Держфінмоніторингу України про час та дату отримання відповіді.

Відстеження (моніторинг) фінансових операцій здійснюється працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу) за письмовим дорученням керівника ломбарду, підготовленого відповідальним працівником ломбарду у відповідності до отриманого запиту Держфінмоніторингу України, із зазначенням у цьому дорученні, зокрема, інформації щодо клієнта, періоду відстеження (моніторингу) операцій, ознак, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій, строки та перелік надання відповідальному працівнику ломбарду інформації та/або документів (їх копій), необхідних для підготовки ним відповіді на запит Держфінмоніторингу України.

У разі якщо ломбард не має можливості забезпечити з об'єктивних причин (значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в паперовій формі тощо) дотримання строків, встановлених в абзацах дев'ятому та дванадцятому цього розділу Правил, ломбард подає до Держфінмоніторингу України заяву про збільшення строку подання запитуваної інформації (крім інформації, що може бути пов'язана з фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, а також інформації, яка може бути пов'язана із зупиненням фінансової операції (фінансових операцій)).

Заява про збільшення строку подання запитуваної інформації подається до Держфінмоніторингу України не пізніше 14 години другого робочого дня з дня надходження запиту Держфінмоніторингу України про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій..

Заява про збільшення строку подання запитуваної інформації подається ломбардом до Держфінмоніторингу України за формою, у спосіб та із зазначенням у заяві інформації, встановленими у затвердженому Міністерством фінансів України порядку про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій.

У разі прийняття Держфінмоніторингом України рішення про збільшення строків подання ломбардом запитуваної інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій ломбард подає запитувану інформацію у строки, зазначені у отриманому від Держфінмоніторингу України витягу з відповідного Реєстру, в якому зазначаються результати прийнятого Держфінмоніторингом України рішення щодо погодження строків подання запитуваної інформації. У разі необхідності отримання ломбардом завіреного витягу з Реєстру ломбард звертається до Держфінмоніторингу України з письмовим зверненням про надсилання йому такого витягу.

13. Порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції, подальшого зупинення проведення фінансової операції, поновлення проведення фінансової операції, у тому числі видаткових фінансових операцій

Ломбард (відокремлений підрозділ) має право зупинити здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), яка (які) містить (містять) ознаки, передбачені статтями 15 та/або 16 Закону, та/або фінансові операції із зарахування чи списання коштів, що відбувається в результаті дій, які містять ознаки вчинення злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, та обов'язково зупиняє здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), якщо її учасником або вигодоодержувачем за ними є особа,

яку включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (якщо види та умови застосування санкцій передбачають зупинення або заборону фінансових операцій).

Про зупинення ломбардом (відокремленим підрозділом) здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій) ломбард у день зупинення повідомляє Держфінмоніторинг України в установленому законодавством порядку про таку (такі) фінансову (фінансові) операцію (операції), її (їх) учасників та іншу інформацію, передбачену законодавством у сфері фінансового моніторингу. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) на два робочих дні з дня зупинення (включно).

Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про подальше зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), здійснене ломбардом (відокремленим підрозділом) відповідно до абзацу першого цього розділу, на строк до п'яти робочих днів.

Рішення та доручення Держфінмоніторингу України щодо зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій) або видаткових фінансових операцій підлягають негайному виконанню ломбардом (відокремленим підрозділом) з моменту їх отримання в електронному або паперовому вигляді.

Ломбард (відокремлений підрозділ) зупиняє видаткові фінансові операції на строк до п'яти робочих днів у разі отримання ломбардом такого рішення Держфінмоніторингу України. Строк такого зупинення зазначається у рішенні Держфінмоніторингу України. Перебіг строку зупинення видаткових фінансових операцій починається з часу та дати отримання ломбардом відповідного рішення.

У разі отримання ломбардом рішення Держфінмоніторингу України про зупинення видаткових операцій ломбард в день його отримання, але не пізніше 11 години наступного робочого дня після отримання відповідного рішення повідомляє Держфінмоніторинг України про фінансові операції, які було зупинено та іншу інформацію, передбачену законодавством. У разі зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому ломбард в день проведення, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня здійснення прибуткової операції зобов'язаний повідомити про здійснення прибуткових фінансових операцій та/або спробу здійснення видаткових фінансових операцій Держфінмоніторингу України.

Ломбард (відокремлений підрозділ) поновлює проведення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) або зупинення видаткових фінансових операцій у разі отримання повідомлення (рішення) Держфінмоніторингу України про скасування рішення про подальше зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) або зупинення видаткових фінансових операцій.

У разі отримання ломбардом повідомлення (рішення, доручення) від Держфінмоніторингу України про продовження зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) (видаткових фінансових операцій) ломбард (відокремлений підрозділ) забезпечує виконання такого рішення до дати закінчення строку зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції), зазначеної у рішенні Держфінмоніторингу України.

Відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону ломбард (відокремлений підрозділ) поновлює проведення фінансових операцій:

- третього робочого дня з дня зупинення фінансової операції у разі неотримання ломбардом протягом двох робочих днів з дня зупинення (включно) рішення Держфінмоніторингу України про подальше зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

- наступного робочого дня після дня отримання ломбардом протягом строку, зазначеного в рішенні Держфінмоніторингу України про подальше зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) відповідно до частини другої статті 17 Закону або про зупинення видаткової фінансової операції відповідно до частини третьої статті 17 Закону, повідомлення про скасування Держфінмоніторингом України такого рішення, але не пізніше 31 робочого дня з дня зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

- наступного робочого дня після дати закінчення строку зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції), зазначеної у рішенні

Держфінмоніторингу України про продовження зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) (видаткових фінансових операцій);

- наступного робочого дня після дня отримання ломбардом доручення Держфінмоніторингу України відповідно до частини третьої статті 23 Закону про поновлення фінансових операцій, зупинених на виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави.

Ломбард (відокремлений підрозділ) повідомляє клієнту у разі його звернення про зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), якщо строк її (їх) зупинення перевищив сім робочих днів.

Зупинення та поновлення здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій) здійснюється ломбардом у порядку, визначеному суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють державне регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу в межах їх повноважень.

Повідомлення про фінансову (фінансові) операцію (операції) та/або спроби її (їх) здійснення подаються ломбардом до Держфінмоніторингу України у випадках, встановлених Законом та встановленим Міністерством фінансів України порядком про прийняття Держфінмоніторингом України рішення про зупинення фінансових операцій, з відповідною ознакою здійснення фінансових операцій, визначеною законодавством на момент направлення такого повідомлення.

У разі отримання ломбардом відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу України після закінчення робочого дня днем надходження (моментом отримання) є наступний робочий день ломбарду. У такому разі ломбард забезпечує виконання відповідного рішення та/або доручення, починаючи з моменту отримання до дня закінчення строку зупинення фінансової операції (фінансових операцій), зазначеного у відповідному рішенні та/або дорученні Держфінмоніторингу України.

У разі якщо, на момент отримання ломбардом доручення Держфінмоніторингу України фінансова операція вже проведена, ломбард (відокремлений підрозділ) негайно, але не пізніше наступного робочого дня зобов'язаний забезпечити моніторинг (здійснення сукупності заходів, спрямованих на подання ломбардом інформації про фінансову операцію відповідної особи до Держфінмоніторингу України у вигляді повідомлення про фінансову операцію з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною Законом) такої фінансової операції відповідної особи, а також інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність чи які є підозрілими, чи/або відносно яких виникають підозри.

Часом та датою доведення до ломбарду відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу України про зупинення, подальше зупинення, про продовження зупинення фінансових операцій тощо є час та дата отримання ломбардом відповідного файлу (у випадку запровадження електронного обміну інформацією з Держфінмоніторингом України) чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка ломбарду про час та дату отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу України (у випадку отримання документів у паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення), або час і дата, які зазначені кур'єром на обох примірниках рішення та/або доручення, або фельд'єгерем в реєстрі (у випадку отримання документів у паперовому вигляді за допомогою кур'єра або фельд'єгерського зв'язку).

Ломбард після надходження відповідного рішення або доручення негайно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, повідомляє Держфінмоніторинг України про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання. У такому повідомленні ломбард зазначає час та дату отримання рішення або доручення, забезпечення виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, іншу інформацію, зазначення якої передбачено відповідним порядком, затвердженим Міністерством фінансів України.

У випадку отримання від клієнта звернення щодо зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій) ломбард негайно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня отримання звернення, направляє листом таке звернення (копію) до Держфінмоніторингу України.

У разі надання ломбардом відповіді на звернення клієнта щодо зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), ломбард негайно, але не пізніше 11 години наступного

робочого дня з дня надання відповіді, надсилає копію відповіді клієнту до Держфінмоніторингу України.

Ломбард негайно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) або видаткових фінансових операцій, надсилає до Держфінмоніторингу України лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій).

14. Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

Фінансова операція підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу у разі, якщо сума, на яку вона здійснюється, дорівнює чи перевищує 400 тис. грн. (для СГ, які проводять лотереї та/або азартні ігри, – 55 тис. грн.) або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів 400 тис. грн. на момент проведення фінансової операції (для СГ, які проводять лотереї та/або азартні ігри, – 55 тис. грн.), за наявності однієї або більше таких ознак:

1. зарахування чи переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), здійснення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін – учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі (юрисдикції), що не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (в тому числі дипломатичне представництво, посольство, консульство такої іноземної держави), або однією із сторін – учасників фінансової операції є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому в зазначеній державі (юрисдикції);
2. фінансові операції політично значущих осіб, членів їх сім'ї та/або осіб, пов'язаних з політично значущими особами;
3. фінансові операції із переказу коштів за кордон (в тому числі до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон);
4. фінансові операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів).

Фінансові операції або спроба їх проведення незалежно від суми, на яку вони проводяться, вважаються підозрілими, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу має підозру або має достатні підстави для підозри, що вони є результатом злочинної діяльності або пов'язані чи стосуються фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Інформація про фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, подається ломбардом до Держфінмоніторингу України у строки та у порядку, встановленому законодавством.

15. Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо у ломбарда (відокремленого підрозділу) у виникають підозри, які ґрунтуються, зокрема, на:

критеріях ризиків, визначених самостійно ломбардом з урахуванням критеріїв ризиків, встановлених центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

встановленні за результатами проведеного аналізу факту (фактів) невідповідності фінансової (фінансових) операції (операцій) фінансовому стану та/або змісту діяльності клієнта;

типологічних дослідженнях у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, підготовлених та оприлюднених Держфінмоніторингом України.

16. Типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, в тому числі тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється ломбардом (відокремленим підрозділом) у тому числі на підставі типологій (типологічних досліджень), підготовлених Держфінмоніторингом України та міжнародними організаціями, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, на підставі та з урахуванням, зокрема:

- Типології легалізації злочинних коштів в Україні в 2004 - 2005 роках, затверджені наказом Держфінмоніторингу України від 27.12.2005 № 249;

- Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом в 2005 - 2006 роках, затверджені наказом Держфінмоніторингу України від 22.12.2006 № 265;

- Типових схем відмивання коштів, набутих злочинним шляхом, та механізми їх виявлення (глава V посібника «Боротьба з відмиванням коштів: правовий, організаційний та практичний аспект» С.Г. Гуржій, О.Л. Копиленко, Я.В. Янушевич та ін. – К.: Парлам. вид-во, 2005);

- Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних в результаті здійснення фінансових операцій з неліквідними цінними паперами, затверджені наказом Держфінмоніторингу України від 20.12.2007 № 230;

- Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через ринок нерухомого майна, затверджені наказом Держфінмоніторингу України від 19.12.2008 № 265;

- Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом "Властивості та ознаки операцій, пов'язаних з відмиванням коштів шляхом зняття готівки. Тактичне дослідження та практичне розслідування", затверджені наказом Держфінмоніторингу України від 25.12.2009 № 182;

- Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через небанківські фінансові установи із залученням коштів та інших активів громадян, розміщених на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України 30.12.2010 року;

- Типологічних досліджень по темі «Ризики використання небанківських фінансових інститутів у схемах відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом» (листопад 2010р. м.Москва) Євразійської групи з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму (ЄАГ);

- Типологічних досліджень «Актуальні методи і способи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму», розміщених на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України 27.12.2012 року;

- Типологічних досліджень «Актуальні методи, способи та фінансові інструменти фінансування тероризму та сепаратизму», розміщених на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України 29.12.2014 року.

Вивчення працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу), залежно від їх посадових обов'язків, типологій, підготовлених Держфінмоніторингом України та міжнародними організаціями, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється під час їх участі у освітньо-практичних заходах, які проводяться у ломбарді (відокремленому підрозділі) на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

17. Критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій

Критерії ризику – ознака, характеристика, параметри або їх сукупність, за якими ломбардом (відокремленим підрозділом) здійснюється оцінка ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення клієнтом ломбарду (відокремленого підрозділу).

Оцінювання ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення здійснюється ломбардом відповідно до розроблених критеріїв, зокрема: за типом клієнта; за географічним розташуванням держави реєстрації клієнта; за видом послуг, які клієнт отримує від ломбарду.

У ломбарді ступінь міри ризику (рівень ризику) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення встановлюється у значеннях: «неприйнятно високий», «високий», «середній» та «низький».

Неприйнятно високий ризик – це максимально високий ризик, який не може бути прийнятий ломбардом (відокремленим підрозділом) під час встановлення (підтримання) з клієнтом ділових відносин або проведення фінансової операції у разі встановлення клієнту неприйнятно високого ризику за результатами оцінки чи переоцінки ризику.

Клієнтами з неприйнятно високим ризиком є клієнти, які є публічними діячами, їх близькими особами або пов'язаними з цими діячами особами, та про іноземну державу перебування (проживання) та/або реєстрації цих клієнтів з надійних джерел відомо, що ця держава включена до Переліку держав (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, який формується та затверджується у порядку, встановленому законодавством, або підтримує терористичну діяльність, підпадає під санкції, ембарго або аналогічні заходи відповідно до резолюцій Ради Безпеки ООН та/або законодавства України.

У разі встановлення неприйнятно високого ризику ломбард (відокремлений підрозділ) вживає до клієнтів відповідні заходи, передбачені Законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері фінансового моніторингу та цими Правилами, у тому числі щодо відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин), відмови у проведенні фінансової операції, відмови клієнту в обслуговуванні (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин), зупинення здійснення фінансової операції.

Клієнтами з високим рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення є клієнти:

місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, яка включена до Переліку держав (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, - що формується та затверджується у порядку, встановленому законодавством;

місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, яка підтримує терористичну діяльність, підпадає під санкції, ембарго або аналогічні заходи відповідно до резолюцій Ради Безпеки ООН та/або законодавства України;

місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава (територія), віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

включені до Переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, - що формується спеціально уповноваженим органом;

які є публічними діячами (національними публічними діячами, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують політичні функції в міжнародних організаціях), їх близькими особами або пов'язаними з цими діячами особами.

У разі якщо ризик проведення особою операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму оцінюється ломбардом

(відокремленим підрозділом) як високий, операціям такої особи приділяється підвищена увага.

Щодо клієнтів, які характеризуються високим ризиком, ломбард (відокремлений підрозділ) застосовує додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта, зокрема:

- встановлення з дозволу керівника ломбарду ділових відносин з такими особами;
- здійснення поглибленої перевірки клієнта;
- перевірка ідентифікаційних даних;
- вимагання надання додаткової інформації стосовно змісту діяльності та фінансового стану;
- встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення операцій;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- проведення не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта.

Стосовно національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близьких осіб або пов'язаних з ними осіб ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює такі додаткові заходи:

- виявляє відповідно до положень цього розділу факт належності клієнта або особи, що діє від його імені, до зазначеної категорії клієнтів під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі їх обслуговування, а також те, чи є вони кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) або керівниками юридичних осіб;
- встановлює з дозволу керівника ломбарду ділові відносини з такими особами;
- до чи під час встановлення ділових відносин вживає заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб на підставі отриманих від них документів та/або інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою), що підтверджують джерела походження їх активів, прав на такі активи тощо;
- проводить з урахуванням рекомендацій НБУ первинний фінансовий моніторинг фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є такі особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику;
- проводить не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта.

Належність клієнта до публічних діячів або особи, що діє від його імені, виявляється у ломбарді під час встановлення ділових відносин з клієнтами та у процесі їх обслуговування шляхом проведення опитування їх відповідальним працівником ломбарду або працівником ломбарду (відокремленого підрозділу), залученим до здійснення фінансових операцій, та/або отримання інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

Результати опитування відображаються працівником, що його проводить, або під час реєстрації договорів про надання фінансових кредитів через облікову та реєструючи систему ломбарду шляхом зазначення про належність або неналежність клієнта до публічних діячів або особи, що діє від його імені, у договорах або специфікації до них у розділах (положеннях, тощо) де зазначаються ідентифікаційні та інші дані про клієнта, або зазначаються в анкетах ідентифікації клієнтів, опитувальниках, відомостях тощо.

Якщо під час вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта та/або в процесі обслуговування клієнта працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу) виявлено факт належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до публічних осіб, до осіб, близьких або пов'язаних з публічними особами, то працівник у день виявлення такого факту інформує про це керівника для отримання дозволу на продовження існуючих ділових відносин та вживає стосовно цих осіб додаткових заходів, передбачених у цьому розділі.

Клієнтами з середнім рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення є клієнти:

місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, яка має стратегічні недоліки у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до заяв Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF);

проводять фінансові операції, що не відповідають його фінансовому стану;

щодо яких існують сумніви у достовірності поданих ними документів або раніше наданих ідентифікаційних даних.

Клієнтами із низьким рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення є інші клієнти ломбарду, фінансові операції яких, дані про яких, тощо не підпадають під визначені у цьому розділі критерії ризику.

Фінансова операція має ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення у разі:

якщо вона має заплутаний або незвичний характер, або це сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;

виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації (верифікації), передбачених Законом.

До фінансових операцій, які можуть мати ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення відносяться фінансові операції у разі (у випадку):

спроби клієнта перевищити встановлену законодавством граничну суму розрахунку готівкою;

отримання клієнтом більше ніж 12 раз підряд дистанційних послуг, якщо у ломбарда виникають підозри, що такі операції можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) коштів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

одержання клієнтом у ломбарді більше ніж 15 фінансових кредитів протягом календарного місяця;

передання особою/клієнтом доручення про здійснення фінансової операції через представника (посередника), якщо представник (посередник) виконує доручення особи/клієнта без встановлення прямого (особистого) контакту із ломбардом;

розміщення в ломбарді цінностей, зокрема дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, на суму, яка дорівнює чи перевищує десять мінімальних заробітних плат у місячному розмірі, встановлених законом на день проведення операції;

спроби клієнта здійснити операції з нерухомим майном, на яке накладено арешт;

здійснення операцій з нерухомим майном, ціна якого відрізняється від ринкової.

У разі виявлення ломбардом (відокремленим підрозділом) фінансової операції, яка може мати ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, ломбард (відокремлений підрозділ) вживає всіх необхідних заходів для з'ясування, чи підлягає така фінансова операція внутрішньому фінансовому моніторингу.

Ломбард забезпечує визначення ризику проведення (здійснення) клієнтом операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до розроблених критеріїв до/або під час встановлення ділових відносин з клієнтом, до початку, у процесі, при спробі проведення фінансових операцій на підставі аналізу інформації щодо мети та характеру ділових відносин з ломбардом (відокремленим підрозділом), даних щодо ідентифікації, верифікації та у процесі обслуговування клієнта, інформації щодо інших учасників фінансової операції.

Оцінка ризику проведення клієнтом операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу), які задіяні у здійсненні (проведенні) фінансових операцій.

Оцінка ризику здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги та/або з якими встановлюються ділові (договірні) відносини.

Уперше рівень ризику визначається та фіксується (документується) ломбардом (відокремленим підрозділом) під час встановлення ділових (договірних) відносин з клієнтом.

Класифікація клієнтів з урахуванням критеріїв ризику здійснюється при встановленні ділових відносин та уточнюється надалі протягом всього часу обслуговування клієнта, надання послуг чи проведення клієнтом фінансових операцій, зокрема у таких випадках:

- у разі уточнення даних первісної ідентифікації та вивчення клієнта;
- за фактом проведення клієнтом фінансової операції, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- за результатами проведення аналізу операцій клієнта у разі виникнення підозр щодо невідповідності операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та зміст діяльності.

Ломбард здійснює оцінку ризику за допомогою сценарного методу. В якості сценарію ломбардом використовуються існуючі схеми легалізації, що зазначені у типологіях легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму та стосуються діяльності ломбардів, розроблених та виданих Держфінмоніторингом України та відповідними міжнародними організаціями, а також виявлених ломбардом самостійно.

Ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює переоцінку ризиків клієнтів, з якими встановлені ділові відносини, а також в інших випадках, встановлених законодавством, не рідше одного разу на рік з метою її підтримання в актуальному стані.

Ломбард періодично переглядає власні критерії ризику, а також заходи з управління ризиками з метою їх актуалізації та врахування змін, які відбулися в діяльності самого ломбарду та в законодавстві у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Фіксування (документування) результатів оцінки чи переоцінки ризиків здійснюється у ломбарді (відокремленому підрозділі) шляхом зазначення працівниками, що проводили/здійснювали оцінку чи переоцінку ризиків, результатів такої оцінки чи переоцінки у документах (у тому числі створених електронних документах) ломбарду (відокремленого підрозділу): або на примірнику укладеного з клієнтом договору, що залишається у ломбарді, або у відповідних відомостях, або у анкеті ідентифікації клієнтів, у випадку коли відповідно до законодавства у сфері фінансового моніторингу складання таких анкет є обов'язковим.

18. Опис заходів ломбарду з управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення

Ломбард (відокремлений підрозділ) здійснює управління ризиками з урахуванням результатів ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта.

Під час здійснення управління ризиками ломбард (відокремлений підрозділ) враховує рекомендації, визначені чи надані НБУ.

У разі виявлення клієнтів, які характеризуються високим ступенем ризиком, ломбард (відокремлений підрозділ) під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі обслуговування таких клієнтів застосовує додаткові заходи, спрямовані на зменшення ризиків та додаткового вивчення клієнта, зокрема:

- здійснення поглибленої ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта протягом певного періоду;
- додаткові вимоги до клієнта при встановленні відносин з ним, у тому числі встановлення вимог щодо надання клієнтом додаткових документів для його ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта протягом ніж ті, що передбачені для клієнтів з низьким ступенем ризику;
- збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта;
- збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним, у тому числі про те, чи було прийняте відносно цього клієнта судове рішення за фактами протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

- встановлення мети та характеру ділових відносин з клієнтом;
- забезпечення здійснення першого безпосереднього контакту з клієнтом;
- надання письмового дозволу керівництва ломбарду на встановлення ділових стосунків з клієнтами з високим ступенем ризику;
- вивчення підстав та мети укладання угод на проведення фінансових операцій, що не мають явної економічної мети;
- зупинення проведення фінансової операції клієнта;
- відмова від встановлення або продовження ділових відносин з клієнтом.

Застосування ломбардом застережних заходів може здійснюватися також і у інших випадках ніж при наведених у цих Правилах ознаках (критеріях) ризику.

Ломбард вживає заходів контролю з метою управління ризиками, зокрема забезпечує визначення (виявлення), оцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх зменшення з урахуванням критеріїв ризику та управління ними, визначених законодавством у сфері фінансового моніторингу, а також за результатами узагальнення власної практики запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

19. Перелік заходів, спрямованих на зменшення ризиків при встановленні ділових відносин та проведенні фінансових операцій, що здійснюються без безпосереднього контакту ломбарду (відокремленого підрозділу) з клієнтом, чи пов'язаних із запровадженням чи використанням нових та існуючих інформаційних продуктів, ділової практики або технологій, чи інших фінансових операцій з підвищеним ступенем ризику

З метою здійснення управління ризиками, пов'язаними із запровадженням чи використанням нових та існуючих інформаційних продуктів, ділової практики або технологій, в тому числі таких, що забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом, та для зменшення (обмеження) зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, ломбард вживає наступні застережні заходи:

1. Застосування засобів програмного забезпечення, що унеможливають несанкціонований доступ до облікової та реєструючої систем ломбарду (відокремленого підрозділу), що ведуться в електронному вигляді.

2. Утримання від застосування засобів програмного забезпечення, що можуть сприяти несанкціонованому доступу до облікової та реєструючої систем ломбарду (відокремленого підрозділу), що ведуться в електронному вигляді.

3. Заборона підключення будь-яких сторонніх пристроїв зберігання та/або передачі інформації до комп'ютерних систем, що забезпечують роботу облікової та реєструючої систем ломбарду (відокремленого підрозділу), що ведуться в електронному вигляді.

4. При встановленні ділових відносин та укладанні договору на обслуговування до договору включаються пункти щодо визначення основного та додаткового каналу зворотнього зв'язку з клієнтом, надання додаткової (альтернативної) адреси поштової скриньки клієнта в мережі Інтернет, та/або номерів факсу чи телефону такого клієнта.

У випадку виникнення інформації про загрозу використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення незаконним шляхом, відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний вжити всіх необхідних заходів для унеможливлення такого використання та повідомити про це керівника ломбарду.

20. Порядок збору та зберігання офіційних документів, інших документів (у тому числі створених ломбардом (відокремленим підрозділом) електронних документів), їх копій щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким ломбардом (відокремленим підрозділом) було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), та всіх необхідних даних про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити хід операції)

Документи (у тому числі створені ломбардом (відокремленим підрозділом) електронні документи), їх копії щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким ломбардом було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усі документи, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), та всі необхідні дані про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити хід операції) збираються працівниками ломбарду (відокремленого підрозділу), що беруть участь у здійсненні або в забезпеченні здійснення фінансових операцій, в процесі встановлення відносин з клієнтом, проведення (здійснення) фінансових операцій, в інших випадках, передбачених Правилами та іншими внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу.

Ломбард забезпечує зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта тощо відповідно до законодавства та внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу. Порядок реєстрації, використання, направлення, зберігання та доступу до документів, що містять таку інформацію, здійснюється у ломбарді відповідно до цих Правил та у порядку, встановленому внутрішнім документом ломбарду.

Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, зобов'язані не розголошувати цю інформацію і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб, крім випадків, передбачених законом.

Ломбард зберігає офіційні документи, інші документи (у тому числі створені ломбардом (відокремленим підрозділом) електронні документи), їх копії щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким ломбардом було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усі документи, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), не менше п'яти років після завершення фінансової операції, завершення ділових відносин з клієнтом, а всі необхідні дані про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити хід операції) - не менше п'яти років після завершення операції, закриття рахунка, припинення ділових відносин.

У разі встановлення нормативно-правовим актом НБУ більш тривалих строків зберігання документів ці документи зберігаються ломбардом відповідно до встановлених строків.

У разі знищення, загублення або пошкодження документів, до закінчення строку їх зберігання, незалежно від причин, ломбард в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це Держфінмоніторинг України.

У разі надходження листа Держфінмоніторингу України про продовження строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій, ломбард забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений Держфінмоніторингом України.

У разі надходження листа Держфінмоніторингу України після знищення документів або передачі їх відповідно до законодавства до уповноважених на зберігання, ломбард повідомляє про це Держфінмоніторинг України з наданням копій документів, що підтверджують факти знищення документів або їх передачі.

21. Вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України)

Відповідальний працівник ломбарду та інші співробітники ломбарду (відокремленого підрозділу) повинні забезпечити конфіденційність інформації, у тому числі щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України) і не поширювати її ані в межах ломбарду (відокремленого підрозділу), ані за його межами, у тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких здійснюється повідомлення, крім випадків, передбачених законодавством.

До конфіденційної інформації з питань фінансового моніторингу у ломбарді (відокремленому підрозділі) відноситься інформація з питань фінансового моніторингу та документи щодо організації та проведення (здійснення) фінансового моніторингу, зокрема:

- інформація щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, та операцій, що можуть бути пов'язані, мати відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;

- Правила фінансового моніторингу та Програма здійснення фінансового моніторингу;

- інформація, яка надається Держфінмоніторингу України з питань фінансового моніторингу, та факт її подання;

- отримання ломбардом запитів Держфінмоніторингу України з питань фінансового моніторингу;

- порядок здійснення заходів щодо з'ясування суті та мети операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

- ознаки операцій, які підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу;

- критерії кваліфікації осіб, опис типів осіб, які характеризуються високим ступенем ймовірності здійснення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (загальна характеристика, країна походження, характеристика ділової активності та репутації, наявність кримінального минулого тощо);

- інші внутрішні документи та інформація, що стосується організації та здійснення фінансового моніторингу у ломбарді (відокремленому підрозділі).

Доступ до реєстру, що ведеться в електронній формі, має відповідальний працівник ломбарду або особа, яка тимчасово виконує його обов'язки.

У паперовому вигляді документи зберігаються у місці з обмеженим доступом (сейф, металева шафа тощо).

Обов'язок дотримуватись таємниці фінансового моніторингу та не розголошувати факт подання інформації Держфінмоніторингу України в установлених Законом випадках, іншої інформації з питань фінансового моніторингу поширюється також на будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), яким така інформація стала відома у зв'язку з їх професійною або службовою діяльністю. Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), винні у порушенні таємниці фінансового моніторингу та заборони інформувати про факт подання інформації Держфінмоніторингу України, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

22. Застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення

Ломбард застосовує запобіжні заходи до держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (далі - ризиковані держави), та до клієнтів з таких держав.

Здійснення заходів, передбачених законодавством у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, забезпечується безпосередньо ломбардом, його філіями, іншими відокремленими підрозділами та дочірніми підприємствами, у тому числі тими, що розташовані в ризикованих державах у межах, визначених законодавством такої держави.

Ломбард щодо філій, інших відокремлених підрозділів та дочірніх підприємств, які розташовані в ризикованих державах, проводить оцінку заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, що здійснюються в таких державах. У разі коли застосування зазначених заходів не дозволяється законодавством такої ризикованої держави, ломбард повідомляє НБУ, про відповідні запобіжні заходи, які ломбард буде вживати для обмеження ризиків використання діяльності філій, інших відокремлених підрозділів та дочірніх підприємств з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Ломбард встановлює високий ступінь ризику стосовно клієнтів, місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є ризикована держава.

Щодо клієнтів із ризикованих держав ломбард (відокремлений підрозділ) вживає такі відповідні запобіжні заходи:

забезпечує їх поглиблену перевірку та з'ясовує додаткові відомості про клієнта з усіх доступних джерел до встановлення ділових відносин з особами ризикованих держав;

забезпечує збір необхідної інформації про зміст їх діяльності, фінансовий стан, репутацію;

забезпечує перевірку достовірності та повноти інформації, отриманої від клієнта;

повідомляє Держфінмоніторинг України про фінансові операції з клієнтами з ризикованих держав;

попереджає представників нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами в ризикованих державах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Ломбард може встановлювати додаткові запобіжні заходи щодо ризикованих держав та клієнтів з цих держав.

Ломбард (відокремлений підрозділ) має право відмовитися від проведення фінансової операції клієнтом у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно із Законом підлягає фінансовому моніторингу. Про відмову в проведенні такої фінансової операції, а також про осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції, ломбард повідомляє Держфінмоніторинг України протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Ломбард (відокремлений підрозділ) має право зупинити проведення фінансової операції клієнтом із ризикованої держави у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 та/або 16 Закону.

Перелік (список) ризикованих держав доводиться до відома працівників, що беруть участь у здійсненні або в забезпеченні здійснення фінансових операцій, відповідальним працівником ломбарду.

23. Порядок надання на запит Держфінмоніторингу України додаткової інформації щодо фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, та інформації, необхідної для виконання Держфінмоніторингом України запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави

Ломбард подає на запит Держфінмоніторингу України додаткову інформацію, необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема інформацію з обмеженим доступом, протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із Держфінмоніторингом України.

У разі надходження від Держфінмоніторингу України повідомлення про помилку в опрацюванні додаткової інформації (інформації для виконання запиту уповноваженого

органу іноземної держави) ломбард подає протягом двох робочих днів з дня надходження такого повідомлення належним чином оформлену додаткову інформацію.

Запит Держфінмоніторингу України про подання інформації, необхідної для виконання запиту відповідного органу іноземної держави, має містити посилання на номер та день реєстрації такого запиту у відповідному реєстрі Держфінмоніторингу України.

Для підготовки інформації на запит Держфінмоніторингу України відповідальний працівник ломбарду може залучати будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) та одержувати від них пояснення незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу, що стали предметом наданого Держфінмоніторингом України запиту.

Інформацію на запит Держфінмоніторингу України відповідальний працівник ломбарду подає на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів повинні бути засвідчені підписом керівника ломбарду або особи, яка виконує його обов'язки.

Працівникам ломбарду (відокремленого підрозділу), які одержали запит Держфінмоніторингу України та/або надали відповідь на такий запит, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

24. Порядок вчинення дій під час неможливості забезпечення дотримання строків надання інформації на запит Держфінмоніторингу України

У разі якщо ломбард не має можливості забезпечити з об'єктивних причин (значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в паперовій формі тощо) дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону (за винятком підпункту «а» пункту 9 частини другої статті 6 Закону), ломбард подає Держфінмоніторингу України заяву про збільшення строків подання запитуваної інформації (далі – заява).

Заява подається до Держфінмоніторингу України не пізніше 14 години другого робочого дня з дня надходження запиту Держфінмоніторингу України до ломбарду щодо надання інформації відповідно до пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону.

Заяви подаються ломбардом до Держфінмоніторингу України у такий спосіб:

засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у запиті, з подальшим направленням до Держфінмоніторингу України оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення. Датою та часом отримання Держфінмоніторингом України заяви вважаються дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу; або

засобами електронної пошти на адресу zayava@sdfm.gov.ua з подальшим направленням до Держфінмоніторингу України оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення. Дата та час отримання Держфінмоніторингом України заяви визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу України; або

у разі виникнення ситуацій, що призводять до неможливості подачі до Держфінмоніторингу України заяви засобами факсимільного зв'язку або засобами електронної пошти - рекомендованим листом з повідомленням про вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку. Датою та часом отримання заяви від ломбарду вважається відмітка Держфінмоніторингу України про час та дату її отримання.

У заяві має бути така інформація:

- 1) реквізити ломбарду - повне найменування; ідентифікаційний код за ЄДРПОУ; обліковий ідентифікатор ломбарду; номер телефону/факсу для зворотного зв'язку;
- 2) дата, номер запиту (реєстрації у Держфінмоніторингу України);
- 3) кількість фінансових операцій у запиті;
- 4) дата, час отримання запиту;
- 5) відомості про об'єктивні причини необхідності продовження строків подачі інформації на запит (кількість фінансових операцій, щодо яких необхідно надати відповідь, об'єм інформації, що потребує сканування, тощо);
- 6) строки, необхідні для підготовки інформації на запит;
- 7) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписує заяву.

Якщо дата запиту не збігається з датою його отримання, ломбард може надати додаткову інформацію щодо підтвердження дати отримання запиту (за наявності).

У заяві може міститись інформація щодо декількох запитів.

У разі отримання ломбардом повідомлення Держфінмоніторингу України про залишення заяви без розгляду, у зв'язку з відсутністю одного з визначених у заяві реквізитів, ломбард має право повторно направити до Держфінмоніторингу України заяву не пізніше 14 години другого робочого дня з дня одержання ломбардом такого повідомлення.

При отриманні рішення (витягу з реєстру розгляду заяв про збільшення строків подання запитуваної інформації) Держфінмоніторингу України про збільшення строків, запитувана інформація подається ломбардом до Держфінмоніторингу України з урахуванням погодженого строку.

Датою та часом отримання ломбардом витягу з реєстру від Держфінмоніторингу України, направленого рекомендованим листом з повідомленням про його вручення, засобами кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку, вважається відмітка про час та дату її отримання ломбардом.

У разі потреби ломбард надсилає до Держфінмоніторингу України письмове звернення про направлення до ломбарду завіреного витягу з реєстру розгляду заяв про збільшення строків подання запитуваної інформації.

25. Порядок надання на запит НБУ достовірної інформації, документів, копій документів або витягів з документів, необхідних для перевірки фактів порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Ломбард своєчасно та в повному обсязі подає (оформлює, засвідчує) у порядку, встановленому НБУ, на його запит достовірну інформацію, документи, копії документів або витяги з документів, необхідні для виконання НБУ, у тому числі для перевірки фактів порушень вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, здійснення контролю за виконанням ломбардом рішень суб'єктів державного фінансового моніторингу про застосування санкцій, письмових вимог.

У разі надходження від НБУ запиту про надання інформації, необхідної для перевірки фактів порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, відповідальний працівник ломбарду повинен негайно поінформувати керівника ломбарду про факт отримання такого запиту.

Відповідальний працівник ломбарду зобов'язаний підготувати та надати до НБУ необхідну інформацію та/або документи в терміни (строки) та у порядку, встановленому НБУ та/або зазначеними у запиті.

Для підготовки інформації та/або документів на запит НБУ відповідальний працівник ломбарду може залучати будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) та одержувати від них пояснення незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу, що стали предметом наданого НБУ запиту.

Інформацію на запит НБУ відповідальний працівник ломбарду подає на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів засвідчуються у порядку, встановленому НБУ.

Інформація та/або документи надсилається поштою до НБУ з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

Підтвердженням дотримання ломбардом строку подання запитуваної інформації є наявність у ломбарда документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення або наявність відповідної відмітки працівників НБУ про отримання.

26. Опис заходів, направлених на запобігання розголошенню інформації, що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу

Інформація щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, та операцій, що можуть бути пов'язані, мати відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення є конфіденційною інформацією.

Доступ до Реєстру, що ведеться в електронній формі, має відповідальний працівник ломбарду або особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника ломбарду.

У паперовому вигляді документи зберігаються у місці з обмеженим доступом (сейф, металевий шафа тощо).

Працівникам забороняється повідомляти клієнтів про факти інформування Держфінмоніторингу України про фінансові операції клієнта, та про надходження запиту(ів) від Держфінмоніторингу України щодо відповідних клієнтів і надання відповіді на вказані запити.

Обов'язок дотримуватись таємниці фінансового моніторингу та не розголошувати факт подання інформації Держфінмоніторингу України в установлених Законом випадках, іншої інформації з питань фінансового моніторингу поширюється на будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), яким така інформація стала відома у зв'язку з їх професійною або службовою діяльністю. Працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), винні у порушенні таємниці фінансового моніторингу та заборони інформувати про факт подання інформації Держфінмоніторингу України, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

27. Порядок направлення запитів до державних органів, державних реєстраторів, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту з метою виконання завдань, покладених на ломбард Законом

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті поданої клієнтом (представником клієнта) інформації, що стосується ідентифікації клієнта та/або яка необхідна для вивчення клієнта, уточнення інформації про нього або проведення поглибленої перевірки клієнта, ломбард вживає заходів з отримання (зокрема від органів державної влади, державних реєстраторів, з офіційних або публічних джерел) інформації про клієнта (представника клієнта) для підтвердження або спростування наданих ним даних, достовірність яких є сумнівною.

Звернення до державних органів, державних реєстраторів із запитом щодо надання ними необхідної інформації здійснюється ломбардом у порядку, визначеному законодавством у сфері фінансового моніторингу, у тому числі Кабінетом Міністрів України.

З метою одержання відповідної інформації, що стосується ідентифікації та/або що необхідна для вивчення клієнта, уточнення інформації про нього або проведення поглибленої перевірки клієнта, ломбард звертається із запитом до державних органів (Мін'юст, ДФС, ДМС, відділи державної реєстрації актів цивільного стану) та державних реєстраторів.

Запит надсилається ломбардом за місцезнаходженням відповідного державного органу, державному реєстратору у письмовій формі, підписується керівником ломбарду або особою, яка його заміщує, та скріплюється печаткою (за наявності) ломбарду. Запит може надсилатися також в електронній формі. Формат електронної взаємодії та форма надання інформації визначаються державними органами відповідно до вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

У запиті зазначаються підстави для надання державними органами, державними реєстраторами інформації про клієнта, її перелік та мета використання такої інформації. До запиту додається копія довідки про обліковий ідентифікатор, яка видається ломбарду Держфінмоніторингом України.

З метою отримання довідки про обліковий ідентифікатор, яка використовується ломбардом при направленні запитів до державних органів та державних реєстраторів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших визначених законодавством випадках, ломбард надсилає до Держфінмоніторингу України завірений підписом керівника ломбарду лист-звернення за формою, встановленою законодавством у сфері фінансового моніторингу.

У разі втрати або пошкодження довідки про обліковий ідентифікатор або зміни реквізитів, які не є ключовими, для отримання нової довідки ломбард подає до Держфінмоніторингу України лист-звернення, в якому зазначаються такі обставини.

Інформація про клієнта, що надходить ломбарду від державних органів, державних реєстраторів, є інформацією з обмеженим доступом та використовується ломбардом виключно з метою виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Відповідальний працівник ломбарду веде реєстр запитів до державних органів, державних реєстраторів, який містить вихідні реквізити запиту, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи, інформація про яких запитується, підстави для надсилання запиту та реквізити листа державного органу, державного реєстратора з інформацією, що надійшла у відповідь на запит ломбарду.

Запит ломбарду щодо надання відповідної інформації та інформація, що надається державними органами, державними реєстраторами у встановленому законодавством у сфері фінансового моніторингу порядку, є інформацією з обмеженим доступом і не підлягає передачі третім особам, крім Держфінмоніторингу України, відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу та інших державних органів у передбачених законом випадках.

Відповідальний працівник ломбарду забезпечує зберігання та використання інформації про клієнта відповідно до вимог законодавства, запобігання несанкціонованому доступу та поширенню такої інформації.

За порушення вимог законодавства щодо зберігання інформації про клієнта, що надходить від державних органів, державних реєстраторів, та її розголошення ломбард несе відповідальність згідно із законом.

28. Порядок ознайомлення працівників з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу

Ломбард вживає на постійній основі заходів з підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, а також здійснює інші заходи з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

Усі працівники ломбарду (відокремленого підрозділу), що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції, повинні ознайомитися з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу, а також брати участь у відповідних навчальних заняттях з питань фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник ломбарду повинен ознайомити працівників, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій, із змістом Правил фінансового моніторингу, Програмою здійснення фінансового моніторингу, іншими внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу протягом трьох робочих днів з моменту їх затвердження.

Новопризначені працівники ломбарду (відокремлених підрозділів), що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансових операцій, зобов'язані ознайомитися з Правилами фінансового моніторингу, Програмою здійснення фінансового моніторингу, іншими внутрішніми документами ломбарду з питань фінансового моніторингу протягом трьох робочих днів з моменту прийняття їх на роботу, але у будь-якому випадку до моменту їх залучення до здійснення або до забезпечення здійснення фінансових операцій.

Ознайомлення працівників з Правилами фінансового моніторингу та Програмою здійснення фінансового моніторингу, участь у навчальних заходах з питань фінансового моніторингу, що проводяться у ломбарді (відокремленому підрозділі), підтверджується їх підписами.

29. Порядок інформування керівника ломбарду або виконуючого обов'язки керівника ломбарду про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Інформування керівника ломбарду про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до частини шостої статті 7 Закону є обов'язком відповідального працівника ломбарду.

Таке інформування здійснюється відповідальним працівником ломбарду не рідше одного разу на місяць, але не пізніше останнього робочого дня звітного місяця, шляхом надання керівнику ломбарду письмового звіту довільної форми.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та забезпечення здійснення заходів фінансового моніторингу;

зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;

зупинених фінансових операцій;

фінансових операцій, у проведенні яких установою було відмовлено;

ужитих заходів стосовно розроблення та постійного оновлення правил фінансового моніторингу, програм здійснення фінансового моніторингу, інших внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

результатів проведених відповідальним працівником ломбарду внутрішніх перевірок діяльності ломбарду (відокремленого підрозділу), працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або незалежного аудиту з цих питань;

підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі, якщо відповідальним працівником не є керівник ломбарду, звіт, після його складання, направляється керівнику ломбарду або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника ломбарду або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується його підписом.

30. Порядок здійснення внутрішніх перевірок або незалежного аудиту діяльності ломбарду (відокремленого підрозділу) на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Внутрішні перевірки своєї діяльності на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або незалежний аудит своєї діяльності у цій сфері проводяться у ломбарді (відокремленому підрозділі) в порядку, встановленому НБУ.

Внутрішні перевірки або незалежний аудит діяльності ломбарду (відокремленого підрозділу), працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Правил фінансового моніторингу, Програм здійснення фінансового моніторингу та інших внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу здійснюються не рідше одного разу на рік згідно з планом перевірок, затвердженим керівником ломбарду або особою, яка виконує його обов'язки.

Відповідальний працівник ломбарду складає річний план проведення перевірок та надає його на затвердження до початку року керівнику ломбарду або особі, яка виконує його обов'язки. У разі необхідності протягом поточного року вносяться корективи до вказаного плану та надається на затвердження скорегований план керівнику ломбарду або особі, яка виконує його обов'язки.

План проведення перевірок повинен містити строки проведення перевірок, найменування відокремлених підрозділів, які заплановано перевірити, питання, які охоплює перевірка, особу, якою буде проведено зазначені заходи.

Відповідальний працівник має право залучати до проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників ломбарду (відокремленого підрозділу), надавати їм доручення і вказівки у межах своєї компетенції, обов'язкові до виконання, а також вимагати від них допомоги при провадженні окремих дій.

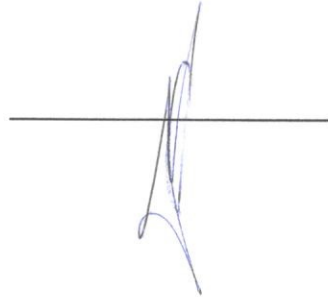
За результатами перевірки складається акт, який підписують особи/особа, які/яка здійснювали/здійснювала перевірку. В акті зазначаються висновки та у разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

Акт перевірки після його підписання направляється керівнику ломбарду або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника ломбарду або особи, яка виконує його обов'язки, з актом перевірки підтверджується підписом.

Керівник ломбарду або особа, яка виконує його обов'язки, може, за необхідності, прийняти рішення щодо проведення незалежного аудиту діяльності ломбарду (відокремленого підрозділу), працівників ломбарду (відокремленого підрозділу) на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Правил фінансового моніторингу, Програм здійснення фінансового моніторингу та інших внутрішніх документів ломбарду з питань фінансового моніторингу.

**Працівник, відповідальний
за проведення фінансового моніторингу**

О.О. Горбач